

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 31 ◆ Четвер, 14 лютого 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

Отже, якщо матері наших дітей працюватимуть на виробництві протягом шести годин без втрат у зарплаті, це коштуватиме українській державі 4,2 мільярда карбованців. Парламент таку поправку до трудового законодавства відхилив, як відомо. Як і деякі інші поправки щодо трудящих жінок.

Жінка, безумовно, понатяла музики.

Але жодна у світі музика не коштує так дорого.

Милосерді проявляється повагою до калиму, освяченого ісламом: усі можливі збитки сплачуються наперед.

Розкладаємо ті чотири мільярди на потенційних жіночій б.

Це — не гуманно і не по-християнськи.

Хоча держава останнім часом і вдається до подібних заходів у боротьбі з зайвиши грошинами населення.

В усякому разі, парламент вирішив це подумати.

І оголосив музичку паузу.

Нам залишається зробити те саме.

Запрошуємо послухати музику на сторінці 9-й під рубрикою «Дзеркало» Віталій ЖЕЖЕРА. Фото Богдана ПРИЙМАКА

Дні повзирні топки зору на особистість чернігівського полковника Павла Полуботка висловлюють автор «Сина Отечества» і відомий український письменник. Темною публікації «ліній дороги ведуть до скарбу» є не бачення з золотом, яка нібито знаходиться в Англії, а наша історія і наше сьогоднішнє. Читайте 12—13 сторінок.

Ян моторошний сон — сурочиста лінійка: ви шукували в ряд... інвалідні коліска. Мабуть, але ірраціональні навіс не зникнула безруких базногих дітей у Богом забуті піщані мучугурні. В усякому разі, не дотримуватися сюди їх приносить. Про ганьбу життя мешканців Цюрупинського інтернату для інвалідів дитинства читайте на 18-й стор.

ПРО ВІДКРИТТЯ П'ЯТОЇ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

Відкриття п'ятої сесії Верховної Ради СРСР відбувається на спільному засіданні Ради Союзу і Ради Національностей 18 лютого 1991 року о 10 годині ранку в залі засідань палат Верховної Ради СРСР у Кремлі.

ЗУСТРІЧ У БАГДАДІ

У віаторон у Багдаді відбулася зустріч між Президентом Іраку Саддамом Хусейном і особистим представником Президента СРСР Є. Приминовим, який передає іранському лідеру послання М. Горбачова. Як повідомлено, посланцює на багдадське радіо, агент-

во Асоційейд Пресс, С. Хусейн заявив радянському представникові, що іран готовий співробітничати з СРСР, інших іранцями і організаціями в пошуку мирного, політичного врегулювання основних проблем регіону, включаючи ситуацію в Перській затоці. Разом з тим, за повідомленням агентства, президент Іраку підкреслює: народ, збро-

ні сили і нерівництво цієї країни готові воювати аж до поразки сил союзників. Рішіше того ж для Є. Приминова зустріся з міністром закордонних справ Ірану Тарімом Азізом. Багдадське радіо передає, що радянський представник відідає район Багдада, які особливо сильно постраждали від бомбардувань.

[ТАРС, 13 лютого]

КРИМСЬКИЙ КОМПРОМІС

ГОЛОС України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного
редактораАнатолій ГОРЛОВ
заступник головного
редактораОлександр
ЕМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСРВолодимир
КРАСНОДЕРСЬКИЙЛеонід
САМОСІЛЕНКО
заступник головного
редактораБорис
СИДОРЕНКО
заступник головного
редактораАнатолій
СОЛОНСЬКИЙВіталій СУДЯ
відповідальний
секретарЗасновник —
Верховна Рада
України та РСР

Адреса редакції:

УРСР, 252847

Київ-47, вул. Нестерова, 4

Рубіжники

не рецензуються

і не повертаються

Друк авторів

публікацій у «Голосі

України» не завжди

збігається з точкою

зору редакції.

Індекс 60925.

Тираж 166.150.

Передплата ціна

не рідш 19 коп. 88 коп.

Газета виходить

5 разів на тиждень.

У вівторок —

на 8 сторінок,

середу, четвер

п'ятницю та суботу

— на 16 сторінок.

УВАГА!

У зв'язку

з технологією випуску

газети друкуємо

(8-16 стор.) окремо

ліній 4 і 5 сторінок.

Після першої перерви 12 лютого сесія продовжилася обговорення постанови по порядку денному, процедури та порядку висвітлення роботи з засобом масової інформації. Оскільки сесія прийняла рішення скоротити час пленарних засідань до однієї третини загального робочого часу (6 днів на місяць) з тим, щоб решту використати для роботи комісії та виборчих дільниць, після дискусії прийнято рішення я надати асист при радіо та телебаченні. Що стосується форми висвітлення роботи сесії в газеті Верховної Ради «Голос України», в тому ж порядку розглянуто питання каналів на телебаченні, то вирішено віддати це на розгляд редакції. Голова Верховної Ради сказав промову: «Я не хочу бути цензурою для всієї України».

Далі розглядали питання про автономію Криму. Першим доповідав голова Комісії з питань автономії О. Коноба. Він нагадав історичні дані. Декретом ВІВР за № 688 від 16 лютого 1921 року створено Кримську АРСР. У 1948 році її ліквідовано. Наразі, 14 листопада 1989 року Верховна Рада СРСР прийняла резолюцію «Про визнання незалежності і злочинних репресивних актів проти народів, які були піддані колоніальному режиму, а також забезпечення їх прав». Доповідач наголосив, що Кримська область вже відокремлена шляхом (в рамках Конституції СРСР та

УРСР), в референдумі 20 січня взяли участь понад 80 відсотків населення, більше 90 відсотків якого висловилося за відновлення автономії Криму в складі України. Тому, хоча Комісія не дала свого рішення, Президія акричала це питання виступати на розгляд сесії.

Депутат С. Воловко-вський зауважив, що мова повинна йти про національну, а не територіальну автономію, бо проблема не в автономії, а в проблемі автономії. Депутат О. Коноба на це відповів: оскільки нема єдиної мови в Криму — мова на йде про національну державу. На пісторію проваляв, 88 відсотків росіян, 24 відсотки українців — отже, мова йде про багатонаціональну автономію.

Далі виступив заступник голови Комісії з питань державного суверенітету та міжнародних відносин Л. Корняк. Він повідомив, що на засіданні Комісії не було одностайності, і тому, щоб не відкладати розв'язання проблеми, вирішено передати її на розгляд сесії. Навів кримські татари, з якими довелося розмовляти членом комісії в ході підготовки питання, не були одностайними: розкрити сьогодні питання про статус Криму або після остаточного переселення туди всіх кримських татар. На це, як зауважив Л. Корняк, знадобиться мінімум десять років, а проблема не терпить. Він допо-

має, що вже підготовлено проект Закону про національну державу, в якому зазначено вирішення проблем як українців у Криму, так і росіян, інших народів в інших частках України.

Потім виступив голова Кримської області М. Барго. Він заявив, що проблема зміни державного статусу Криму виникла не з ініціативи кримчан, а з зважання на прийнятий Верховною Радою СРСР декларації про відновлення а правах держави зміни статусу Криму виникла в інтересах всіх народів пісторії, що делікатна іст питання помплення державності, а на історично існувала а формі автономії з урахуванням обставин, які змінилися, змусила а до дружеским образом провести ретельну, всебічну експертизу можливості відновлення іст питання.

В Конституції 1921 року (Кримської АРСР), повністю доповідав, гарантувалися права всім народам Криму без надання переваг жодному з них. Цікавий досвід адміністративної реформи пісторії, тих національних побудов, тих 1921 року в Криму було 16 районів, з яких 9 змшанків, 5 татарських, російських та 1 єврейський. До яких а 1938 додалися ще 6 змшанків, 2 татарських, 1 німецький. Кримськотатарські ж такої не було ніколи, підрісели М. Барго. Ми вже почали арикувати проблеми кримських татар, що

повертаються, але дані промови не хотів, бумажно не вправив а Центр. 20 тисяч дітей уже висотують свою мову (це близько, ніж а Росії), відкрито газети, поновлено театр, відкрито факультет а університеті. Конституція Криму буде розроблена а учасстві всіх його народів і враховуватиме інтереси всіх і осіб, що сказав промовою: Крим неможливо як автономію а складі суверенної України.

Надалі кілька промовців хотів прийняти рішення по автономії Криму. Вирішено а години. Депутат О. Шевченко пропонував відкласти рішення до переселення всіх татар в Крим і проведення нового референдуму.

Заступник Голови Верховної Ради В. Гриньов застеріг депутатів не йти проти рішення кримчан і прийняти постанову.

Останнім висловився Голова Верховної Ради Л. Кречук. Він сказав: ми добре знаємо, що стається в цих республіках, де народи не мають своїх прав, а лише страждання, а лише страждання. Тоді з'являлися комітети національного порятунку і продукт широк. Він застеріг від такої повороти подій на Україні.

Постанову про надання автономії Криму було прийнято більшістю голосів.

Костянтин ПАНІШКУРА, спеціаліст журналістики, редактор «Голосу України».

ЗАПИТАННЯ ОДНЕ. А ВАРИАНТІВ ВІДПОВІДЕЙ?

Вирішивши питання відновлення державності в Криму і продовжуючи, що історично, справедливо людську і депутатську солідарність із заступником Голови Верховної Ради УРСР В. Гриньовим, змушуваним депутатом В. Корняком у перепродажі автомобіля, народної охорони, арешті-репресії, утриманні 13 лютого підлітків до розгляду питання, справді доленосного для України. Під доленосного для України, змшанків, і залежить остаточне з'ясування, чи не змінилися вибори республіки, опускаям весною минулого року бюлетень за того ж цього депутата.

Мова йшла про вже зазначуку деталізовану умову відновлення референдуму про майбутню Союзу, призначеного на 17 березня цього року. Що не кажіть — робота мінерів, тільки на карту поставлено, що 8 жовтня майбутнє 52-мільйонного народу республіки.

До цієї події ставлення у суспільстві різне. Відповідає воно і серед депутатського корпусу.

Постанова Президії про референдум мені подобається майже а усьому, за винятком одного — ми пишемо: звернутися до Верховної Ради СРСР за дозволом провести власний референдум. Наш варіант питання референдуму передбачає створення конфедерації, а не федерації, і я готовий за це голосувати за умов, що ми за дозволом від до якого не звертаємося, — говорить депутат Б. Мокін (Вінницький). — Ми — законодавчий орган і мусимо провадити власні рішення і відповісти

Фото Олександра КІНМЕНКА.

іх у життя. Я — за конфедерацію держав на певний період часу, коли ми віддамо центрові певні функції, наприклад, стратегічну оборону. Ми повинні гарантувати, щоб, роз'єднаним наш

ядерний арсенал, у республіках не з'явилися свої Саддам Хусейни. Крім того, це може бути один з економічних простір. Це а часом Президенту СРСР може налегати роль англійської

ролей, а нам — країні британської співдружності.

17 березня це той день, коли народ України має визначитися: бажав чи не бажав він суверенітет, державність, депутат В. Івасюк (Київ). Але незалежність на результаті референдуму, навіть якщо він пройде, а сценарієм Президента СРСР і більшість висловиться за Союз, це не буде фатальним для України. Вона йде магистральним шляхом до незалежності, промде кілька років, і буде нове опитування. Референдум 17 березня, як і Декларація про суверенітет, це тільки етапи суверенізації республіки.

Сьогодні ж Верховна Рада України має визначитися: вона за чи проти Союзу суверенних держав із союзними органами координації, наприклад, і програмами розвитку суспільства: економіки, військових сил, екології тощо. Але ні в якому разі — не надіждися керівні органи Союзу.

Майбутня Україна означає — суверенна держава, — аспієний депутат І. Бойко (Запорізький). Голосує за Декларацію про суверенітет, ми взяли на себе обов'язок його відстояти а життя. Це аспієна честь і совість кожного депутата. Союзний варіант референдуму недедарований, і я хотів сказати про нього, щоб ми бачили референдум, і ми були за нього відповідальними.

Декларація про суверенітет означає майбутню Україну, — переконаний депутат О. Бандура (Харківський). Це означає економічну, політичну, державну, однак ми не повинні відгороджуватися від

(Продовження на 3-й стор.)

УКРАЇНА І ПОСЯ: РУБЕЖІ ЄДНАННЯ

Нотатки після конференції

МІЖРЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ВЕРХОВНИХ РАД, РАД МІНІСТРІВ РЕСПУБЛІК, МІСЦЕВИХ РАД НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ, ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ З ПРОБЛЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОГОВОРУ МІЖ УКРАЇНСЬКОЮ РСР І РРФСР, ЯКА ЦИМИ ДІЯМИ ВІДБУЛАСЯ У ДОНЕЦЬКУ, ВИСЛОВИЛАСЯ ЗА ВСЕБІЧНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРІВНІЦТВО, ЗМІЦНЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЗВ'ЯЗІВ МІЖ РЕСПУБЛІКАМИ.

Після укладення Договору між Україною і Росією проšlo чимало часу. Дієрєнім уже почали діяти, визначили підходи і поції в етоуках між республіками. Де-факто — реальних наслідків поия чи немає. Чи майже немає. Угода, як і будь-яка інша висока угода, звичайно ж носить характер декларації, визначає загальні основні принципи взаємодії, шляхи і концепції і тільки життя в спростовує наповнені її реальним змістом.

Якось так уже повелося, що акцент на гуманітарних проблемах зробив свою справу і багатим почало вважатися, що саме у цьому — ключ до справжнього реального суверенітету республік. А про азбуку істину, про рушій прогресу — економіка, нам нагадують лише рокирний приваблив магазин. За останні місяці підписані в республіці кілька відомств, кризові явища нарастають. Здається, що наша економіка перетворилася на хворобливий трояндий квітка, не може нормально розвиватися суспільства. Промислові підприємства, ще доведені до абсолютної банкрутності, переходять у розряд збиткових, нерентабельних.

На міжреспубліканській конференції представників Верховних Рад, Рад Міністрів республік, місцевих Рад народних депутатів, підприємств і організацій з проблем реалізації Договору між Українською РСР і РРФСР, які цими днями відбулися в Донецьку, назвалися найважливішими — порушення поставок, розрива традиційних зв'язків між підприємствами, областями, містами. Нерішення інформативних між місцевими Радами народних депутатів і промисловими підприємствами, які замкнуті на території, підпорядковані Радам, війна заоконів.

Як справедливо зауважили у своєму виступі на конференції заступник Голови Верховної Ради УРСР В. Гриньов, ми зараз подібні на тих істот, які все життя звикли лазити по деревах, а тут раптом доводиться вчистити ходити по землі. А ходити ми ще не вміємо, тому так часто падаємо, найважче собі гулі. Все ж іншого шляху, крім налагоджування горизонтальних зв'язків між республіками. В цьому згодилася більшість виступаючих. Наприклад, О. Макаровський, генерал-майор директор Оренбурзького півроб'єднанні одним з перших висловив

позицію щодо створення кордонаційного центру, який би узгоджував питання економічного співробітництва республік і при цьому зважав, що Раді, врешті-решт, відображають інтереси того регіону, що її обрав. Тоді на рівні Рад IX міжкомандних органів неможливо наважитися формальні позиційні економічні зв'язки. Будучи спробою в цьому напрямку, Раді привнесе знову до «вертикалі», до адміністрування і диктату.

І. Дорєнін, начальник відділу Держкомітету УРСР з питань економіки у своєму виступі відзначив, що справжнього економічного взаємодії союзних республік поки немає. Існують лише захисні заходи, як от талони, купони... А між тим залежність економіки і регіонах України від зовнішніх поставок досягає ноді ста відсотків.

Довгі роки перебування економіки України в рамках народногосподарської системи комплексу Союзу не могли не вплинути на формування структури її промисловості і ринку економічних зв'язків з іншими республіками. Нині Україна практично не може забезпечити нормальне функціонування своєї економіки без значних зовнішніх поставок сировини, маючої цінності тощо. Зараз актуальні потреби УРСР забезпечуються за рахунок власної сировини, маючої цінності тощо, а конкретно: по деревині — лише на 25, по подоліно — електричній енергії — лише на 10 відсотків, а конкретно: по деревині — лише на 25, по подоліно — електричній енергії — лише на 10 відсотків, а конкретно: по деревині — лише на 25, по подоліно — електричній енергії — лише на 10 відсотків.

Він виступив з такою пропозицією: «Від мільйонів тонн, природного газу — 96 мільярдів кубометрів. У той же час Україна ввозить розсолного масла близько 500 тисяч тонн, молокопродуктів приблизно 3 мільйони тонн, м'яса — 500 тисяч тонн, цукру 5,4 мільйонів тонн. Розрахунки показують, що зв'язки, які склалися протягом останніх десятиліть, не є в теперішній час раціональними. І справа навіть не в тому, що ми чимось ввозимо за тридев'ять земель продукцію, яку можна виробити в наших трудових силах виробляти і тим самим знизити

залежність економіки України від інших республік. Головне — порушення балансу ввозу і вивозу, до якого привела диктатура Раді — від'ємне сальдо, яке боляче б'є по фінансах України.

Значна частина, що уриває республіку не від суттєвого виникати на ці процеси. Тільки в часу прийняття Декларції про державний суверенітет України стала очевидною справжній господарств всього наукового, промислового і технічного потенціалу, розташованого на її території. В даний час УРСР укладла Договори майже з усіма республіками.

Але, говорячи у своєму виступі, народний депутат СРСР С. Коєв, який нема угодили в питаннях великої політики і великої економіки, всі «гулі» від мільйонів і проханнях «верхи» спливають на місцеві Раді, породжуючи безкінечні дефіцити, тютюном і мільйонів бунти.

Фантично сьогодні промислові підприємства опинилися у лобасті союзних і республіканських законів, які часто суперечать один одному, а це — під пресом останніх Україн Президентів. Тому вони вибирають той шлях, який найбільш вигідний, не враховуючи при цьому комплексу проблем республіканської інтереса. Це породжує анархію. Тому багато хто з делегатів конференції вбачає потребу в ринку між республіками, а включно до загальносоюзного ринку. Так, депутат СРСР О. Бобінко абсолютно переконаний, що розвал централізованих політичних структур привведе до економічного розпаду, з якого усе виходу не вийде. Він виступив з такою пропозицією: «Від мільйонів тонн, природного газу — 96 мільярдів кубометрів. У той же час Україна ввозить розсолного масла близько 500 тисяч тонн, молокопродуктів приблизно 3 мільйони тонн, м'яса — 500 тисяч тонн, цукру 5,4 мільйонів тонн. Розрахунки показують, що зв'язки, які склалися протягом останніх десятиліть, не є в теперішній час раціональними. І справа навіть не в тому, що ми чимось ввозимо за тридев'ять земель продукцію, яку можна виробити в наших трудових силах виробляти і тим самим знизити

Голова Дніпропетровської Ради по приватизації В. Васильшин у продовження дискусії відзначив, що саме економічна політика центру привела до фінансових розмірів грошової емісії. Фермерський завод стоїть перед вибором: або виконати план, або не виконати. І в обох випадках він втрачає зв'язки і одержки на рахунок підприємства «де-

реані» харбовація, або потрапити в Москву і всіма способами і непрадами добитися ліцензії на ввіз товару або сировини за кордон. У всіх бодах нашої економіки представники центру звинувачують прийняті республіками Декларції про суверенітет, які нібито розбалансують економічні зв'язки. Але ж фінанси республік були безнадійно розірвані, що зводило до прийняття Декларції. І доки не стабілізується фінанси, двосторонні угоди будуть неэффективними.

Треба зазначити, що делегати конференції, на якій головував заступник Голови Верховних Рад В. Гриньов, всім, ісаєм, відзначили собі звіт у тому, що економічна модель, яку вони ввиробляли на спільній зустрічі, стане основою і для зв'язків з іншими республіками. Найважче звужуючи тем/ розмови, які так чи інакше розуміли, що створили напівнаціональний бірж, ладицю торговель павлів, як іх інакше, інформаційних банків, не може приващати тільки на діні республік. Ці осередки неминуче перетворяться у економічний координаційний центр, який буде сприяти їхній кохненню. Але тим не менше саме діалог представників промисловості і Рад народних депутатів, який з ініціативи, як найкращіш торговель партнерів, допоміг чимось накреслити шляхи до співпраці напівнаціонального.

А що ринку потрібно будувати і він не з'явиться сам по собі, усемаювані всі. Тому, як не замалували делегати конференції, що торкається політичних питань, все ж у кінцевому підсумку всі питання вирішуватимуться в економічній сфері. З огляду на політичні питання дозволи повністю функціонувати новими формами у економічній сфері, хоча гостра дискусія, яка розгорнулася навколо вироблення рекомендацій щодо економічного зв'язків між республіками, не принесла до консенсусу, все ж не була безплідною — допомігла побачити ті моменти, які не можна стануть перед нами завтра.

Італія ДЗЮБЕНКО, спеціальний кореспондент «Голосу України» Донецьк.

ЗАПИТАННЯ ОДНОГО А ВАРІАНТІВ І ВІДПОВІДЕЙ?

(Заключення).

Початок на 2-й стор.).

інших республік. З ними ми повинні розвивати найтісніші зв'язки. Я буду підтримувати референдум з одним питанням: «так» або «ні». Варіант нашого парламенту «хувиши»: обидва питання за Союз. А якщо громадянин проти Союзу загальний, що їм робити?

А проєнт Президії Верховної Ради УРСР, визнавши президентське питання референдуму як «неіснуюче, неконкретне і некоректне»! прийняте «з перевищенням повноважень», запропонувало включити до бюллетеня для

таємного голосування запитання такого змісту:

«1. Чи вважаєте ви необхідним збереження Союзу Радянських Соціалістичних Республік як оновленої федерації рівноправних суверенних республік, в якій повною мірою гарантовані права людини і свободи людини будівля національності.

2. Чи вважаєте ви необхідним збереження Союзу Радянських Соціалістичних Республік став Союзом Радянських Суверенних Держав, у яких кожний народ буде сам визначає свою долю».

І сесія, ратифікувавши договір між Україною і Білорусією між захватів рівноправності і неутрачання у втраті

рідні справи, перейшла до обговорення питання про референдум.

О. Кошова, голова Комісії з питань законодавства і конституцій, який доповідав про необхідність проведення референдуму з власних намірів запитав, чи об'єдналися депутати до вживання і мудрості, бо «ніякі закони веде до війни між народами». Він зазначив, що значення цього ставлення до майбутнього України — це екзамени на депутатську мудрість. Ціло проводиться свій референдум, наголосив він, республіка має і конституційні підстави (статті 5 Конституції України і УРСР), і правові нормативні джерела

СРСР (Закон СРСР «Про розмежування повноважень між Союзом РСР і суб'єктами федерації» від 26 грудня 1960 року, Закон СРСР «Про всезагальне голосування-референдум у Союзі РСР» від 27 грудня 1960 року). Уважати зупинитися ні на чому не уможовлявав проводити референдум на Україні, і ніч мав би з повагою постанитися до республік та IX найвищих державних органів і вирішити це питання на IX з'їзді народних депутатів СРСР, а не на Верховній

Раді, де було зареєстровано 416 депутатів, з «за» голосувало всього 306 парламентарів. Не вирішено, сказав О. Кошова, який буде 8 нове державне утворення. Федералізм чи конфедералізм. За оголошену федерацію, в якій прийнятимі міжнародними статтями, записав депутат, голосувати у мене не піднімається рука. Ним потрібна конфедерація. Яким бачив Союз, дасть відповідь 17 березня української народ. Наполюманийши варіант, як на мене, коли воно співає в рішеннях депутатів.

Володимир СКАЧКО, спеціальний парламентський кореспондент «Голосу України».

Виступи депутатів під час обговорення питання про референдум читати наступних номерів газети.

3 ПЕРШИХ

Міністрів, у Верховній Раді, в ЦК Компартії України. На їхню вимогу будову закрили, і ми возимо наш «вантаж» за 40 кілометрів у Бороданку або в Боярну. Отана «боротьба»...

— Ви створили в себе депутатський клуб «Діалог» для тіснішого зв'язку з виборцями. Знайшли спільну мову: влада і народ?

— Було таке бажання, щоб усі депутати, обрані від нашої території, справді тісніше співпрацювали з виборцями, враховували їхню думку. Я віддаю туди всі бюлетені, проекти законів, що обговорює парламент, — нехай люди читають, пишуть пропозиції. Але перші засідання «Діалогу» показали, що переважно ходять на них представники Руху, Товариства української мови, республіканської партії. Секретарі первинних організацій Компартії України чомусь уникають клубу. Я ж чекаю, що це буде різносторонній зв'язок.

— А сім'я свого батька-депутата вдома бачить?

— Бачить, але не часто. Інколи буває, я їду — вони це сплять, приїжджаю — вони вже сплять. У мене дружина — медсестра, двоє синів: восьмилітній — старший і менший — у цьому році збирається до школи. З нами живе теща з евакуйованої Прип'яті. Вони мене розуміють.

— Ви живете в Києві, їздите на роботу електричкою хвилин 50. Чим ви займаєтеся в цей час?

— В основному — говорю з людьми. З них багато хто знає, що я їжджу в третьому вагоні, тому приходять побесідувати. Я не унімаю, це мені допомагає.

Вів бесіду

Володимир СКАНЯ.

Фото Ігоря ПЕТРОВА.

СЕСІЯ

ОБЛАСНОЇ РАДИ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. 12 лютого тут відбулася сесія обласної Ради народних депутатів, на якій розглядали організаційне питання. У зв'язку з переходом голови обласної Ради А. Поперняна на роботу у Верховну Раду Української РСР головою обласної Ради народних депутатів обраний Є. Гусельников, який зберіг за собою і посаду голови облвиконкому.

В. ШЕВЧЕНКО,

кор. Укрінформ.

ТАЄМНИЦІ ДЕМ'ЯНОВОГО ЛАЗУ

Факт і коментар

11 лютого 1991 року у залі Верховної Ради народних депутатів продемонстрували документальний відеofilm «Хроніка Дем'янового лазу», знятий активістами Івано-Франківського товариства «Меморіал». Кілька років розшукували свідків, а потім кілька тижнів розшукували активістів товариства жваві свідчення сталінської савації. Більше 500 жертв, розстріляних НКВС у червні 1941 року, знайшли добровольці на околиці дреанського міста. Серед розстріляних — чоловіки, жінки, діти. Збереглися одяг, документи, жіночі коси, під якіми давали нульових отворів.

ЛІКУВАЛЬНИЙ
ЦЕНТР
МЕТАЛУРГІВ

Перших пацієнтів прийняв лікувальний діагностичний центр комбінату «Азовсталь». Його медична «начинка» — американський електродіагност новог поноління, японська «Мікроспіра» для пульманологічної діагностики, сучасна ультразвукова та ендоскопічна апаратура — дають змогу за лічені хвилини поставити діагноз і призначити курс лікування. Все обладнання на суму понад три мільйони карбованців комбінат придбав за рахунок прибутку.

Новий центр здоров'я металургів має статус малого підприємства — лікування тут платне. Комплексне обстеження одного пацієнта обходиться в сімдесят карбованців. Пам'ятаючи, що здоров'я дорожче від грошей, десятки підприємств Маріуполя висловили готовність оплатити своїм працівникам щорічне медичне обстеження в діагностичному центрі «Азовсталі».

М. СКРИПНИК,

кор. Укрінформ.

ТУРБОТА ПРО МАЙБУТНІ
ПОКОЛІННЯ

— В ЛИСТАХ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Чорнобиль

Тан, княгиня В. Корнійчук вважає, що остаточна мета ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС визначена сьогодні неправильно. Це має бути не «максимальне зменшення можливого негативного впливу на здоров'я людей», як це вказано у відповідних державних документах, а розробка комплексної моделі розвитку суспільства. Саме реалізація цієї моделі дасть змогу вийти з кризи.

Хотілося б зауважити, що розв'язати проблему не можна лише відселенням людей із забруднених територій. Треба забезпечити гармонію основних напрямів їхньої діяльності, раціональне харчування, належне медично-соціальне обслуговування. Нв думку В. Корнійчука, з будь-якої кризи можна успішно вийти, тільки спираючись на національний інтелект. Для цього мають бути оновлені наука й культура, освіта й соціально-економічна система. До цієї роботи треба залучити все суспільство. Державні структури, з'єднавши зусилля, повинні розробити наукову концепцію, яка повністю покриватиме комплексні державні

союзно-республіканські програми щодо усунення наслідків чорнобильської катастрофи.

На думку старшого наукового співробітника Республіканського науково-гігієнічного центру В. Сваткова, критичний ставлення через відсутність системного підходу. В проектах Концепції й Закону про статус території та громадян, постраждалих від радіації, до повної системності ще не дійшло. Свідченням цього є відсутність розділів про соціально-економічне забезпечення статусу та можливі генетичні наслідки аварії.

Автор вважає, що в майбутньому, хоча й недалеко, має бути створено концепцію медико-санітарного обслуговування населення, яке проживає або проживало в радіоактивно забруднених районах. Вона також має бути системною й основою на тому, що треба сформувати в кожного мешканця забрудненої території мету свого перебування в цій місцевості. Для цього має бути

створено координаційний центр санітарної освіти.

В уражених радіацією районах основне місце в навчально-виховних програмах мають зайняти генетичні, медико-біологічні, гігієнічні, екологічні, радіоекологічні, агрохімічні знання, підкріплені конкретними рекомендаціями щодо проблем, пов'язаних з проживанням у цих районах. Рекомендації, на думку автора, допоможуть багатьом поколінням успішніше боротися з радіоактивним забрудненням, психосоматичними та вегетосоматичними враженнями кожної особи, з віддаленими генетичними наслідками. Зростає ймовірність появи хворих створюють нові етичні проблеми в стосунках між її жителями. Для розвитку почуття взаємодопомоги, доброти тощо В. Сватков вважає за необхідне різно збільшити кількість годин на вивчення гуманітарних дисциплін, відновити національні традиції, погляди та звичаї. А кінцевою й довготривалою метою всього цього є збереження генетичного фонду нації.

Олексій БРЕУС,

спеціальний кореспондент «Голосу України».

Експрес-інтерв'ю

ВІЛЬНИЙ
ВЕЛОМАНДРІВНИК

Художник і фотограф Павло МІНАЄВ уже десять років приречений на інвалідність. Переніс багато операцій, іноді й жити не хотілося. Але знайшов у собі сили і... сів на велосипед. Тут же взявся об'їздити навколо земної кулі.

— Ідея багатьом видається незрозумілою, тому я скоротив маршрут до розмірів Європи. Але й це майже нікого не зацікавило. Тоді з'явилася ідея велопробігу інвалідів — троє наших, троє із США. Звертався до деяких фірм, до американської преси — все марно. Винин ще задум — велоподорож по Європі за участю представників від кожної країни. Мене надихала ідея загальноєвропейського подорожжя.

У травні минулого року я присвятив дню Перемоги власний пробіг, сів на велосипед і поїхав до Москви. За п'ять днів був там. А вже наступного дня мені запропонували вступити до Товариства вільних мандрівників. Коли повернувся до Кіровограда, мене підтримало мо-

лодіжне об'єднання «Діалог». Народилися ще дві ідеї: велопробіг по придунайських країнах і по шести республіках Союзу. Адже скоро європейські кордони будуть умовними, а наші?

— Але, ваш велопробіг інвалідів — прояв чого?

— Мода тут ні при чому. Є аспект політичний, є чисто людський. Під час пробігів проводимо добродійні концерти, кошти підуть на поміч спортсменам, що стали інвалідами. Хочеться привернути увагу до наших проблем. Я теж довго не вважав себе нормальною людиною, у житті не все було гаразд. А нині сів на велосипед, відчув моральне й фізичне задоволення, біль і хвороба почали відступати. Коли у Моск-

ві навідався до професора, хотів мені свого часу «розібрав», а потім «силь», то він... Важко передати вираз його обличчя, коли дізнався, що я приїхав на велосипеді.

— Ви фотографіюєте художників. Чи знімали під час подорожі?

— Якби не фотографував, приїхав би значно швидше. Я не можу спокійно проїхати повз прекрасне.

— Дорогою ви бачили тільки прекрасне?

— Душа болить від побаченого. Села, якими їхав, виглядають так враження, що мешканці не знають, синілихся війна чи ні. Жахливі дороги, погнилі села, зруйновані церкви.

— У ваших велопробігах брвтимуть участь представники засобів масової інформації?

— Дуже хотілося б, оскільки такі пробіги ще не проводились. У нас є домовленість із Володимиром Цвет-

вим, з місцевими газетами, студією «Гарт», попередньо говорив з Ей-бі-сі та «Асоціейтед Прес». Один з перших спонсорів — кіровоградська спархія, що подала нам допомогу й підтримку. Серед спонсорів — ЦК комсомолу та Комітет молодіжних організацій України.

— Виходить, проблем вже нема?

— Їх завжди вистачає. Найгостріша — з велосипедом, залучаючими, спортивною формою. Витрати великі,

Проблеми

читає

СКІЛЬК

ТОЇ

Шановний...
То добре, що
важливі політи
але ж людину
чусь й багато,
дрібних незру
будьте прохати
— Кам'янець-По

Микола Ш
Хмельницький.

4 лютого ми
623-й поїзд у
ми зайшли до
Він був майже
льки двоє в ко
чалися у напіл
доводив, що са
вагоні гуляв пе
тько Махно, і
ливості назвав
вагона — 24 99

Як там не б
рев'яна норобі
такі давньою
Аби зігрітися,
від тамбура до
і познайомили
цею Галиною
Вона марно на
палити «Титан»
що цей вагон на
лютого на стан
ний. Щоб везити

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Ціни на ринках республіки цього тижня такі:

(в карбованцях)

	Київ	Львів	Дніпро-петровськ	Брест
Яловичина (за кг)	12	15	13	17
Свинина (за кг)	15-20	18-20	12-15	15-1
Сало (за кг)	8	10	7-8	7
Сметана (за л)	12	8	6	5
Сир (за кг)	10	10	8	5
Мед (за кг)	30	20	20	25
Олія (за л)	6	10	6	7,5
Картопля (за кг)	2	1,5-2	2	1,2
Цибуля (за кг)	4	3	4	—
Огірки солоні (за шт.)	1-2	1	0,5	0,5

(За повідомленнями власних кореспондентів «Голосу України»)

ГОЛОС України

БОГА ПРО МАЙБУТНІ ПОКОПІННЯ В ЛИСТАХ НАШИХ ЧИТАЧІВ

В. Корнійчук
випередив мета-
дизайн аварій-
ний АЕС визна-
в неправильні
не «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»

В. Корнійчук
випередив мета-
дизайн аварій-
ний АЕС визна-
в неправильні
не «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»

Чорнобиль

созано - республіканський
програми щодо усунення на-
слідств чорнобильської на-
тастрофи.

де думку старшого нау-
кового співробітника Респу-
бліканського науково-дослід-
ного центру В. Савінова,
інтерв'ювання став скляний че-
рез відсутність системного
підходу. В проєктах Концеп-
ції й Закону про статус те-
риторії та громадян потен-
ційно від радіації, до повної
системності ще не дійшло.

Системним доріг є відсут-
ність розділів про соціо-еко-
логічне забезпечення стату-
су та можливі генетичні на-
слідства аварії.

Автор вважає, що в май-
бутньому, хоча й невідомо
му, має бути створено не-
пещію медико-санітарного
обслуговування населення,
яке проживає або прожива-
ло в радіоактивно забрудне-
них районах. Вони також ма-
ють бути системно й осново-
вним на тому, що треба сформу-
вати в кожного мешканця
забрудненої території мету
власної поведінки з цієї міс-
цевості. Для цього має бути

створено координаційний
центр санітарної освіти.

У вивченні радіаційно ра-
йонах основне місце в на-
вально-виховних програмах ма-
ють зайняти генетичні, ме-
дицинські, гігієнічні, еко-
логічні, радіологічні, агро-
хімічні знання, підпри-
ємні інженерні рекоменда-
ції щодо проблем, пов'язаних з проживанням у цих районах. Рекомендації

на думку автора, допоможуть
багатьом поколінням успіш-
ніше боротися з радіоактив-
ним забрудненням, високо-
математичні та біологічно-
логічні прагнення кожної
особи, з виданими гене-
тетичними дослідженнями. Зро-
стання ймовірності появи хво-
роби ставить нові етичні про-
блеми в стосунках між її
жителями. Для розвитку по-
чуття взаємодопомоги, до-
блоти тощо В. Савінов на-
має, що необхідно різно-
білично й різноманітно
навчати громадянських дис-
циплін, народити національ-
ні традиції, погляди та звич-
ки. А інженери й довготер-
мівники метою всього цього є
збереження генетичного
фонду нації.

Олександр БРЕУС,
спеціальний кореспон-
дент «Голосу України».

Проблему порушує чим

СКІЛЬКИ ТАМ ТОЇ ЗИМИ

Шановний «Голосу України»!
То добро, що ви піднімаєте
важливі політичні проблеми,
але ж подумайте, чи не
чужі й багаті, м'ясо закуску,
дарики незручності, Спробо-
вати проїхати у поліції Киє-
— Кам'янець-Подільський.

Микола ШАНОВСЬКИЙ,
Хмельницький.

4 лютого ми спробували
624-й поїзд уже румаш, як
ми зайшли до 180-го вагону
Він був майже порожній. Ті-
льки двоє а кожухах шпери-
вали на наші вправи. Один
домовив, що саме а цьому
вагоні гуляв по Україні ба-
тько Махимо, і для перекон-
ня назвав навіть номер
вагону — 24 985.

Як там не було, а ця де-
ревяна нироківка вилізла
під дахом і холодною.
Ані вітрів, ані почали бігати
під тамбура до тамбура. Там
і познайомилися з провідни-
цею Галиною Дачишиною.
Вона марила намагалися роз-
повісти «Туди» і поїздами
що цей вагон підключено 2
лютого на станції Чубинсь-
кий. Щоб возити курортників

до Гусятина. Хто зна, як ну-
ротною, а у цьому вагоні
й не в лапці заїхав б.
Не краще було і в 3-му ва-
гоні. А коли вийдемо — у
вагоні вагоні не було ком-
форт. Там саїта нема, там
власні побіти, Холодно —
всюди. Навіть у начальника
поїзда В. Пилипенко не працю-
вав генератор. Відкався Ва-
силь Григорович, що в Ка-
льині-Подільській
Лущу його мало не побіли
пасажирів. Пішов він до на-
чальника Пашенко-Заїдній
залізничці В. Романів, а той
відповів, що вагонів нема і
не було, бо союзна мінер-
ство прибуток забирає, а ва-
гонів не дає...

Але й у самому Києві не-
порядок: вагон (того дня —
білизно півсотні) стоїть роз-
морожений, а замість норма-
льного вугілля поїзд б'є
дотримав вугілляний пил.
...Того дня люди несли
не лише на цьому маршруті.
Мерали в 11-му купівельному

вагоні (завоєвуваний номер
17 812) поїзда Івано-Фран-
ківськ — Москва, у 4-му ва-
гоні (№ 20 809) поїзда Ки-
їв — Маріуполь. Станій
вийшло з ремонту неспробу-
ваним і неспадним для пе-
реїсення пасажирів. Не їр-
щия у тому поїзді й 5-й ва-
гон.

Окремо сніжимо про чотир-
и «густинських» вагонів. На
станції Ярмолинці вони про-
бувають з Києва 0-5-й ранку
і чотирі години стоїть і
пасажирів у тупину в очі-
куванні локомотива. Ні по-
їсти, ні пити, а в туалеті,
згідно з інструкцією, зачи-
нати. Не приведи. Господи,
такого сервісу!

Е приказка: готуй сани
влітку.

Але в залізничних началь-
ство, мабуть, послухається
іншою приказкою: скільки
там тої зими? Не знаємо...

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

Телеграфним рядком з Полтави

З УЖА — НА УДАЯ

Протігом миньшого року в
Пирятинському районі має від-
родитися село Мартинівка з
князького Полісся, повернувши
чорнобильське варієро.
Нових Мартинівчан полтавсь-
кий будівельник треба звести
522 сльабів, шкору, дитя-
чого, ліварно, лезно, металі-
ни.

ДИПЛОМ ЗА СОРОК ТИСЯЧ

Ідеться не про захар за
вступ до азу. У Полтавському
медико - стоматологічному ін-
ституті платний диплом нині
добробуток білизно для студен-
тів. Відомствам, які оплукують
навчання, спеціаліст обходять-
ся від 28 до 40 тисяч карбован-
ців. Ясно плати прогнессу-
ватиме, де шукати споміра
наслідком Ломососова?

ДЕПУТАТИ ОБ'ЄДИНЮЮТЬСЯ

Група депутатів Полтавщини
різних ренгів аступила з іні-
ціативою створення в області
Асоційовані демократичних де-
путатів. Мета — координація ді-
яч демократичних сил напе-
редодні референдуму.

ГЕРОСТАТИ З ДИНАМІТНОЮ

У Динівці в жовтні минуло-
го року четверо молодих

заявили пограду свого землі-
ни — даїт Героя Соціалістич-
ного Праці І. Кухара. Суд очі-
нує це як хуліганство. Трос от-
римали за п'ятий март по п'я-
тора року, одні — рін побав-
ляючи волі умовно. Пограду
відновлено за разукон вину-
ватіть.

ХРЕСТИНИ ВУЛИЦЬ

Полтавський міськанкомом
створив комісію в справах най-
менування вулиць. Тепер у мі-
сті з'явилася мілка новиний
неза (площі Сіме та Спаське),
в такон вулиці на честь Коу-
ба, Сіме, Дорошечина.

ВАШ РЕЦЕПТ, МІСІС

У колегії імені Лєніна Чу-
госького району побував Ста
Дінісов, президент корпора-
ції, що здійснює економічні та
комерційні зв'язи між США та
СРСР. Бізнесмен вична мо-
ментальності спільного виробництва
комбінірами. Обідали у голо-
вній когоспу Іване Романів. Від
когоспу відмовилися, горіли
скупували. Із замусок гостів
набільше смакували голубці.
Рецепт приготування господині
записав на прохання Діні-
сова.

Григорій ГРІНН,
власний кореспондент
«Голосу України».

ІНТЕРВ'Ю З ПІДРІВНИК

десять років
випередив мета-
дизайн аварій-
ний АЕС визна-
в неправильні
не «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»

В. Корнійчук
випередив мета-
дизайн аварій-
ний АЕС визна-
в неправильні
не «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»
в «максимі-
зація» можли-
вості впливу на-
таток і людей»

ви навідався до професора,
котрий мене свого часу «ро-
збрав», а потім «скавав», то ві-
д... Важко передати виваз
його обличчя, коли дізнався,
що я приїхав на велосипеді.

— Ви фотограф і худож-
ник. Чи знімала від час по-
доріжж?

— Якби не фотографував,
приїхав би значно швидше.
Я не можу стримати прох-
ти поз прекрасне.

— Дорогою я бачили ті-
льки переїзди?

— Душа болить від поба-
чення. Села, яким їхав, ви-
кликають таке враження, що
мешканці не знають, скільки
життя біля чи ні. Жаклін
дороги, покинути села, ару-
ювати перерва.

— У яких мселоворобках
братимуть участь представни-
ки засобів масової інфор-
мації?

— Дуже хотілося б, оскі-
льки такі проблеми ми не про-
водились. У нас є доповід-
ність із Володимиром Цвето-

виз, з місцевими газетами,
студією «Гарт» поспердію
говорили з ЕВ-фест та «Со-
шієтвет Прес». Один із пер-
ших спонсорів — кіровоград-
ська спартакиада, що подала на-
маті допомоги й підтримку. Серед
спонсорів — ЦК комсомолу
та Комітет молодіжних органі-
зацій України.

— Виходить, проблем аже
немає?

— Як завжди вистаєє.
Найгостріша — в велосипед-
ном, залізничном, спортив-
ном оформом. Витрати великі,

потрібна і валюта, і карбо-
ванці. Тож заклинаю читачів
пасти: всі, хто бажає взяти
участ в мселоворобі, а також
ті організації та окремі го-
сподарі, які можуть подати
нам фінансову допомогу, —
звертайтеся до кіровоградсь-
кого молодіжного об'єднан-
ня «Діалог». Наші телефони
у мселоворобі: 4-73-52 і
4-77-03.

Ірина ТКАЧЕНКО.
На знімку: Павло МІКАЄВ
дів Интер'ю.

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Ціни на ринках республіки цього тижня такі:
(в карбованцях)

	Київ	Львів	Дніпро- петровськ	Берест	Львів (в «Фрак»)
Яловичина (за кг)	12	15	13	17	—
Свинина (за кг)	15-20	18-20	12-15	15-18	8-10
Сало (за кг)	8	10	7-8	7	8
Сметана (за л)	12	10	8	5	5
Сир (за кг)	10	10	8	5	5
Мед (за кг)	30	20	20	25	20
Олія (за кг)	10	10	6	7.5	—
Картопля (за кг)	1.5-2	1.5-2	1.5-2	1.2-1.5	—
Цибуля (за кг)	4	3	4	4	—
Огірки солоні (за шт.)	1-2	1	0.5	0.5	—

(За повідомленнями власних кореспондентів «Голосу України»)

ГОЛОС України

ПОЧИНАЄМО З НУЛЯ

Двадцята частина Європи

КОРОТКО З ЛИСТІВ

ПАКЕТ документів готує підкомісія з питань зовнішньоекономічної діяльності комісії в закордонних справах Верховної Ради Української РСР. Наш співрозмовник — голова підкомісії народний депутат України **Олександр ДУНТАУ**.

Зовнішньоекономічна діяльність стає, схоже, самоцілью для чисельних підприємств, відомств, установ, кооперативів. Масовий вихід на зарубіжний ринок наших власних бізнесменів поки що, на жаль, не викликає ні оптимізму, ні задоволення. Скажіть, будь ласка, кого можуть радувати експортно-імпортні операції, наприклад, Одеського плодощовочу? За кордон відправляються харчові продукти, які в нас виедено до списку дефіцитних: соки, горіхи, консервовані огірки, гриби та ін. А національні авомино панчохи, одяг. Можна сказати, що такі то

вара теж потрібні. Не ходи-
ти ж голіями! Але з у нас
це можна придбати і
зовсім недалеко від Одеси
в Миколаєві. Тамешні плі-
води люди швидко гарні жіночі
сукні, чоловічі костюми та-
ке багато чого. Шпадрава,
значна частина продукції ус-
пішно експортується, причо-
му навіть в країну, яка дав-
но є законовдавцем мод —
Францію. Отже, якість відпо-
відна. Нематеріальність по-
дібних операцій очевидна.

ДУНТАВ: У нас нікто не займається аналітичними аудиторським ринку. Тому цілком законним є сиринжамським, наприклад, те, що аэраз активно експортує томатну пасту. Причому за цінами, які вище за ціни в середньому по Європі. В результаті практично зникли з продажу несоперозовані риби продукти в томаті, томатний сік. Страждає рибиш промисловість, а відтак і ми — споживачі. Тому ми маємо розробити для можливості проводити ділові зустрічі, обмінюватися інформацією. Найдорочніше — інформація. Є воно — є предмет розмови, а основа для угоди. На жаль, в Україні немає ніякого державної власної статистичної бази коопіаційно-економічної діяльності.

Усправді події цих днів неважко переконалисти. Виявляється, достеменно ніхто не знає, чим і як торгує Україна на із зарученими партнерами. І навіть мої медиків, які в Києві, майже кавчук, не витримувати критики. Ось, принаймні, за 1989 рік ми експортували ліки продукції на 7,6 мільярдів гривень, а імпортували на 1,1 мільярд майже відночі більше. Це дані Держплану УРСР. Намагалися справді як це зовсім не так! Відповісти просто. Ми купуємо мо товари за світовими цінами, а продаємо за цінами внутрішнього ринку за роздрядними цінами, які можуть перевищувати середньосвітові на кілька разів (згадайте відомісінько «Вітніол»). І це не все, що торгує, і це не всі країни світу. Тут і наданням

ДУНТАУ: Взягалі в реєстрації зареєстровано 5 тисяч підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічні операції. Але це не так. Багато устатков союзного підприємства, які не потрапили під юрисдикцію Міністерства України. Це морський транспорт, порти, деякі металургійні, зугальні, енергетичні підприємства. Вони працюють через міжвідомчі зовнішньоторговельні устатков Союзу. Практично

уряд республіки не впливає на всі операції, пов'язані з валютою, а відтак і не аналізує їх.

Парадоксальна ситуація існувала і з розподілом заробітних коштів. Республіка не могла розпоряджатися власною валютою. Наприкінці 1992 Міністерство охорони здоров'я СРСР умовно розподіляло надходження між республіками, а потім на цю ж кошти заकुпувало обладнання, медикаменти і носилок, виставляло їх у регіоні.

Подібна схема діяла і в інших сферах вихідного господарства. Схоже, традиції ще не віджили. Бо часомітськ республіку надходять застави обладнання, а танкові технологічні лінії. Іх впровадження знову залишає нас у вчорашньому дні. Часто вони загальні не використовуються і захищують події в'язавод і фабрик. До чого це призвело, ми вже авасмо. Звичайно, координаційний центр потрібен. Але який? Якому бути і чому? Як саме — питання іррегулярності сьогодні всі республіки колегіально на Раді Федерації і в будь-якому іншому повноважному органі.

[illegible]

Для подібних зовнішніх економічних операцій потрібні серйозні партнери. Немає ніякої гарантії, що іноземні інвестори в республіку активно надходять пропозиції від бізнесменів, які розраховують на сьогоднішню вигоду, а не на тривале співробітництво. В результаті створюється підприємства працюють неефективно. Лише п'ята частина приносить вигоду республіці.

Загалом сьогодні республіка здійснює зовнішню економічну діяльність під великим напором: бартер, спільні підприємства, зв'язки на державному рівні. Аналіз цієї роботи дозволяє зробити

- існує надмірна централізація;
- немає гарантій для зовнішніх інвестицій;
- відсутність власної інформаційно - статистичної бази;
- незнання внутрішнього і зовнішнього ринків;
- некомпетентність при укладенні угод;
- переслідування вузькоділових інтересів;
- в головне — практич-**

нульовий рівень правового забезпечення.

ДУНТАУ: Основа законопроекту Української РСР «Про заохочення економічної діяльності», який буде внесено на розгляд сесії Верховної Ради, є Декларація про державний суверенітет, Закон про економіку України, Закон про приватизацію державної власності, загальна концепція переходу України до ринкових відносин. Ми повинні підготувати пакет законів, які гарантуватиме, зокрема, заробітний інвесторам збереження їхніх вкладів і певні пріоритети, а також інші нормативні акти, які примусять людей до інвестицій. Це означає, що ми повинні розробити методи заохочення економічної діяльності, закон про життєві ризики, закон про податки, закон про кошти.

Останній особливо важливий. Тут є два аспекти. Перший — чим більше розмір валютних надходжень, які задіюються на приклад, на підприємстві. Спеціалісти вважають, що вони мають становити до 40 відсотків. Другий — розподіліть систему пільг. Якщо кошти спрямовуються на відновлення виробництва, тобто не на закупівлю пацієнтів, а на придбання техніко-логічних ліній на їх вилучення, то підприємство або звільняється на певний строк від сплати податку, або сплачує його в розмірі 10—20 відсотків.

Отже, питання про право-
ве забезпечення зовнішньо-
економічної діяльності зру-
шило з місця.

ДУНТАУ: Створення правової бази ще не означає вирішення проблеми. Потрібно знакопався система, а яку приймуть ділової, ініціативної, чесної люди. Тільки тоді країна зможе бути економічною державою. Нам треба мати будемо жити вже в цьому році. Якщо задовольнити існуючий народ, то ми знаємо продовжувати наші місії що айкіке республику, а айкіке республіку, а айкіке республіку.

Наші діла май бути так:

- 1. Намі: перше — створення правової регламентації баз;
- 2. Закону про ініціативу, Закону про жити тарифи, Закону про жити тарифи, Закону про жити тарифи;
- 3. Закону про міжнародні угоди та ін., які б угодили, угоди з айкіке міжнародних правових інститутів.

ін. Друге — створення

Стратегія управління економікою України передбачає реалізацію основних чинників, а основні їхні ланки мають бути економічними. Метою управління (система подій) є досягнення певних результатів найбільше сприятливих інакше неможливих, державна структура управління в особі Кабінету або Міністерства економіки здійснює управління економікою комплексом загальнонаціональної економічної діяльності. У цьому разі органи обласного чи районного рівня будуть підпорядковані національній економічній діяльності. Ці органи здійснюватимуть управління економікою на місцевому рівні. Щоб неможливо було жодного розриву між національною економічною діяльністю та управлінням, які повинні бути здійснені на місцевому рівні, держава має мати всі наліжково-фінансові операції через загальнонаціональну економічну банківську систему. Тоді ми будемо мати можливість здійснювати експортно-імпортні операції, самі будемо розуміти, як кувати власні кошти і мати можливість експлуатувати чужі кошти. Це дасть нам можливість здійснювати економічну діяльність. Тимчасово це означає ізоляцію від експортно-імпорتنих операцій, які в подальшому будуть здійснюватися державою, і можливість реєстрації і логістики продовження і розвитку. Верхньої ланки СРСР, оскільки уряд і інші органи управління будуть здійснювати управління економікою України.

різняються за дні сьогоднішнього дня, сьогоднішній парадокс, а також і з зарубіжними статистикою. Це допоможе побачити помилки, приймати правильні рішення. Мене особливо цікавить динаміка таких даних, як тривалість життя на Україні до перебудови економіки, динаміка смертності на СНІД, інфекційні та психічні захворювання. Мене цікавлять цифри розлучень, неповідні сім'я, одиноких матерів тощо. Непогомо було б відкрити підручник цікавих статистик, де було б фактичне життя в Україні, такі і інші народи.

М. ВАЩЕНКО.

Броари
Киїаської області.

До купонів на базарі м'ясо було по 6 крб. за кілограм. Тепер же ціни вийшли до 10 крб. за 1 кг. А чому! — Тому, що з Москви приїжджають спекулянти поїздами і забирають усе м'ясо тушками, не торгуючись. То кому це вигідно! — Спекулянту.

Я завжди, потрібно вводити країнську грошову одиницю. Старі гроші не 5 років заможні. Тоді вношу продуктів між республіки не буде. Якщо у найближчі місці України розтагують і буде їх знову 1933 рік... Та й колгоспників ігидіше продавати м'ясо в Москві, вінні у Бердська.

І. ФЕЩЕНКО.

бердвиськ
Донецької області.

На сесії обласної Ради, яка присвячувалася по радіо, одним з депутатів доповідав, що за 1990 рік на кожного жителя Тернопільської області продали по 6 пар шкарпеток і по 135 кг м'яса. Хто ж ходить у нових шкарпетках і хто з'їв на м'ясі? (Ми за цілий рік вгадали не бачили жодного кілограма). А по тепобаченню бачили, як на кордоках з Польщею та Югославією працівники митниці завозили по 400—600 пар шкарпеток. Отже, той, хто одягав інші шкарпетки, той і з'їв інше м'ясо.

Д. ПАЛАМАР.

сmt. Звложці
Зборівського району
Тернопільської області.

Я згоден з тим, що коли в комуністи підуть з постів, то в республіці почнеться хаос. Котів би лише додати, а ще було б, якби кожний комуніст хаваріин (хочеться припустити індивідуалістичну думку) виправдав звинувачення Комуністів! Не май ніякого гл'яд, звинувачилися б підсоби́ти магазини, почалося би риторичне розвинтаження згонів, перестали б псувати продукцію, ні, говорюляки б про голод, маючи хороші врожаї, не з'являлися б астрономічні ціни. Скавдається вражожно, що во́смім, підсоби́ти з постів.

Отже, без комуністів — хаос, в з комуністами все-таки можна сподіватися (що ми побачимо 23 серпня) — це правда.

І. ДУДКА.

Селідове
Донецької області.

У НАС НІХТО
НЕ ЗАЙМАЄТЬСЯ
ВНУТРІШНЬОЮ
ВНУТРІШНЬОЮ
РІНКУ.
СЬОГОДНІ МИ
НЕ МАЄМО
ДОСТОВІРНОЇ
ВЛАСНОЇ
СТАТИСТИЧНОЇ
БАЗИ
ЗОВНІШНЬО-
ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ.

МІЖРЕСПУБЛІ-
КАНСЬКІ
ЗВ'ЯЗКИ
НЕ ПОВРТУЄТЬСЯ.
ВОНИ СТАНУТЬ
БІЛЬШ
ВЗАЄМОПРОНИ-
КАЮЧИМИ, БО
ГРУНТУВАТИ-
МУТЬСЯ НА
ЕКОНОМІЧНИХ
МЕТОДАХ
УПРАВЛІННЯ
ГОСПОДАР-
СТВОМ.

ОСНОВОЮ
ЗАКОНО-
ПРОЕКТУ
УКРАЇНСЬКОЇ
РСР «ПРО
ЗОВІШНЬО-
ЕКОНОМІЧНУ
ДІЯЛЬНІСТЬ» Є
ДЕКЛАРАЦІЯ
ПРО
ДЕРЖАВНИЙ
СУВЕРЕНІТЕТ,
ЗАКОН ПРО
ЕКОНОМІЧНУ
САМОСТІЙНІСТЬ
РЕСПУБЛІКИ,
ЗАГАЛЬНА
КОНЦЕПЦІЯ
ПЕРЕХОДУ
УКРАЇНИ ДО
РИНКОВИХ
ВІДНОСИН.

ЧОМУ БОЯТЬСЯ ВІЛЬНОГО СЕЛЯНИНА

Гарантований облизень

ВІЛЬНОГО СЕЛЯНИНА БОЯТЬСЯ СІЛЬСЬКА БЮРОКРАТІЯ, ПОЧИНАЮЧИ ВІД "ОЛОВОЙ КОЛГОСПУ Я ЗАКИНУЮЧИ ОБЛІКОВЦЕМ, БОЯТЬСЯ І ЧИНОВНИКИ, ЯКІ ЗАСІЛИ В ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРИЧЕТИХ ДО ХЛІБОРІВСЬКОЇ ПРАЦІ. АДЖЕ І ВОНИ РИЗИКУЮТЬ "ТРАТИТИ" СІЛЬСЬКОГО ОБЛІКОВЦЯ ГРОШІ.

Страшно подумати, що за нашої бідності, за наших порожніх полиць у продовольчих магазинах, — на полі складах тисне збраний урожай. Гине на Україні, в Росії, Казахстані, Моголстані... І нікому до цього немає діла, ніхто за це не відповідає. Бо все державне, все наше, а точніше, — все нічне.

Здавалось б, гірка практика соціалізму — злиди і убогості, безсправ, які є нашими супутниками, — повинні б нас чогось навчили, викликати в кожного різкий протест проти порядків, що існують. Повинні б ми, нащепці, зрозуміти, що маємо право жити так, як живуть усі люди в цивілізованих країнах. Навіть краще, бо природа нагородила Україну родючою землею, теплим кліматом, ще й до того робітничими людьми. Така гармонія рідко зустрічається в світі.

Повинні б краще жити, та не живемо, бо ніяк не піднімаємося з коліи, все чеканемо милості з центру.

Останніх п'ять років нас тільки перебудованими процесами, годують все новими й новими законами. Іх багато, та користі мало. У дотягій нічці цих правових актів знаходимо і Закон про землю. Говориться в ньому про різні форми власності на вічну державну землю селянина, навіть про право на приватну власність, та немає механізму передачі землі людям. Чи випадково це? Абсолютно ні. Творили цього закону є інші великі землевласники, а особи голів колгоспів і директорів райгоспів, інших органів місцевої влади (починаючи від району й кімнатних центром), які ніяк не хотять побути рабського життя, випустити з рук владу, і, що найцікавіше, вони не відповідають перед народом за стан сільського господарства. Іхні діяльність забезпечені існуючою системою.

Чому так бояться вільного селянина? Сільська бюрократія боється лиш тому, щоб не втратити незароблених грошів. В цьому ряду обліковці, касири, бухгалтери, агрономи, зоотехніки, ветеринари, бригадирів... Сиділи Іх це?

Багато. В окремих колгоспах не менше, ніж ридових трудивників. І оцюлоє що братиго голова колгоспу. Для них байдуже: вродила земля чи ні, є молоко чи нема — вони свою зарплату все одно одержать.

А вродила земля, потекли молочні ріки — тут тоді преміальні (тобто додаткові оплати) і за лану, і за бурячки, і за молоко. І... Хіба мало за що? Хотіти що особисто не виліз гуди ні розумом, ні фізично! Просто обліковував чинсь роботу.

Отже, колгоспна бюрократія і її приватизація землі, щоб не втратити посад. І не було б і за суворості. Винна державна система, яка породила її. Багато цих людей за інших умов могли б бути хорошими господарями земель: фермерами, орендаторами, радниками, зарплатними, спеціалістами. І вони бодом, що вони. Той час не за горами.

Боється приватизація землі і чиновники, які засіли в районних, обласних, республіканських організаціях, причетних до хліборобської праці. Наголосую «причетних», бо ніякої допомоги село від них не має. Вони для селянина все одно як чирна на здоровому тілі. І посади, що болячку знову ж таки наша державна система.

Чи потрібні ці люди в умовах приватної власності на землю? Потрібні. Без них не обійтись. Тільки функції в їх будуть інші. Адже посередництвом між містом і селом, обслуговуванням фермерських господарств, переробкою сільськогосподарської продукції займаються мільйони людей, значно більше, ніж працює на селі.

Вільний-селянин вимагає еквівалентного обміну між містом і селом, тобто переходу до ринкової економіки. А остання неможлива без зміни виробничих відносин як у вромисловості, так і в сільському господарстві. На арену виходить приватна власність, яка не терпить громіздкої бюрократичної структури управління. Без господарствості. Зате вона прокладає шлях до розумної конкуренції серед виробничих.

навив, насичення ринку добротними і якісними товарами. Занятіються гра рівного роду виробів між сукупними трудивниками і ледарями. Виграє той, хто працює. В закон вступає правдиво, що не працює, той не їсть.

Болять вільного селянина особливо провинилися в останній роки, коли замість дивалих орендні господарства. Як тільки стала очевидною Іх перевага над колективними методами господарювання, а орендатори усміхнулись високо прибуток (незнаючи на те, що вони колгоспним видались прирід землі, стара техніка тощо), одразу ж почала Іх цькування, в односторонньому порядку виліз договори, татати по судах, словом, вони стали небажаними як для колгоспної бюрократії, як і для тих, хто працює випином. Для перших орендари руйнують стару систему господарювання, в ледарів викликає заздрість своїм високим зарплатами.

Багато ведеться розмов з приводу того, чи захочуть селяни жити село. За доміг колгоспної влади люди розлучилися працювати. Це, по-перше, І продажу, в нас немає закону, який захищав би права вільного селянина. Зрештою, що дасть гарантію, що не повторяться чергова націоналізація землі, колективізація селянських господарств? І, нащепці, чим обробити землю, де сільськогосподарський реманент?

Рівень багатства будь-якої країни вимірюється багатством села. Наше село сьогодні бідне. В ньому немає умов для нормального життя. Тому тут майже не працює мода, хліборобська праця стала неможливою.

Шлях до відродження села лежить через вільного хлібороба, через приватизацію землі. На перших порах без всесторонньої допомоги, без повнорозв'язки між містом і селом не обійтись. Не треба боїтись вільного селянина.

Поси ДРЕВОТ.

інструктор Івано-Франківського обліковця.

Резонанс

Заморозили холодильник

Стаття «Крижале картопля» зачепила мене за живе. Мене теж конали телевізорами, холодильниками... І я здав картоплі аж 2180 кілограмів. Цебто мнє розраховувати на холодильник. Пішов на істачілля. Довго я нудю ходив, в путь не було. На жаль, все в нас напереве. Мені, учаснику Великої Вітчизняної війни, ачтелеві такжко то усвідомлювати.

Петро ОВСЯНИК.

с. Купки
Городищенського району
Хмельницької області.

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

ГОЛОС України

ДОНЕДАННА вважалося, що в Болгарії таких понять, як «економічна катастрофа», «зайдиш», «безробіття» та їх похідних не існує. Нині ж ми нічим не відрізняємося від болгарської преси. Така різка зміна «соціального пейзажу» в країні ставала практично за останні рік-два. Нині болгарі називають роком «ніжної революції». Чи винна вона, чи то лише інші причини того, що сталася в «єврейським кучком» на Балканах, — це питання не риторичне. Не розбавлявши у ньому, важко згадати також і те, що чекає Болгарію на старті у перший рік останнього десятиріччя ХХ віку.

Близькопер — одне порівняння: якщо на початку 80-х років країна ще практично не мала зовнішнього боргу, то наприкінці 90-х років він вже становив понад 10 мільярдів доларів. Це — лише одне начебто відображення цієї тенденції до зростаючих дефіцитів, а великий збиток, що пропалавася режимом Тодора Живкова. А реально — життя у ньому, особливо останніми роками.

Ті жакі зовнішні благополуччя могло б камуфлювати гібриду беззодія в казали, коли б не листопад 1989 року. Саме тоді на пленумі ЦК БКП Тодор Живков був усунутий від влади. З цього моменту в країні розпочався «ніжний революції» у Болгарії. Минув рік відвідує у собі і 21 злеті, і провали.

Важко відслідкувати найбільш зримо у парламентських виборах, що відбулися в червні минулого року. Вони були проведені на демократичній основі, давши за останні роки вперше можливість боротися за право керування країною як Болгарській соціалістичній партії

Болгарія: СТАРТ У НОВЕ ДЕСЯТИЛІТТЯ

— спадкоємці БКП, так і новому опозиційному блоку — Силці демократичних сил (СДС), який об'єднав різні партії і громадські рухи. Перевагу в ході виборів було віддано соціалістам — вони завоювали абсолютну більшість у Великих народних зборах, що дало можливість їм сформувати уряд на чолі з Андрієм Лукановим.

Соціалісти, здавалося б, могли триумфувати — вони отримали перше впровадження «ніжної революції». Але відважні моря правління країною опозиції. Та вона не заперечила духом, атакуючи переможців на всіх напрямках. Насамперед їй вдалося добитися відставки президента Болгарії Петра Младенова. Його місце зайняв лідер СДС Жельо Желев. Потім «на мушкету» було взято і сам уряд. У парламенті опозиція обрала тактику блокування рішень і дії кабінету соціалістів.

З одного боку, на уряд Луканова тиснув татар економічних реформ, з іншого — попереднім керівництвом. З іншого боку, вальту скорості надхлинуло нафти з СРСР, а також з Іраку вислідом конфлікту в зоні Персидської затоки. Гостра нестача цінової сировини спричинила нерівність роботи багатьох підприємств. Це

планувалося безпосередньо і на життя людей. Стала відчуватися нестача продовольства, загострилася спекуляція товарами і продуктами. Соціальна напруженість, яка дедалі більше наростала, почала проявлятися у страйках і мітингах.

Усе це не відлинуло позитивно на авторитет правлячої партії. Популяристі соціалісти почали стрімко падати. Все до листопада опозиція зуміла зіграти на труднощях соціалістів і, умовно використовуючи нерозуміння людей, випередив БСР за популярністю в країні. Останнього удару СДС завдала в парламенті, відмовившись прийняти програму виходу з економічної кризи, запропоновану прем'єром Лукановим. Справу довели до крайності студенти і працівники різних підприємств, які висулювали вимоги про відставку уряду. У листопаді листопада він перестав існувати.

Це дещо заспокоїло суспільство, але особливих підстав для триумфу у «переможців» — СДС не було. Адже якщо пір року тому її нові лідери погодилися б з пропозицією президента Нелієвського створити комітет експертів, які представляли провідні політичні сили, то ситуація в країні була б писаною іншою. Ро-

зуміючи це, вже тоді соціалісти висловили аргументи на користь вартості. Але СДС відіграв інтересам замість того, щоб керувати інтересами держави. А вона практично виступила нападливою «кораблем без керма і без вітрил» у вирючому морі «ніжної революції».

Післями І першого року можуть бути і прямими доріжками болгарської опозиції. Наслідок політичного життя країни сам по собі. В Болгарії обсяг внутрішнього у 1990 році порівняно з попереднім зменшився майже на 11 відсотків. Значно погіршилося становище з поставками сільськогосподарської продукції. Все це бумерангом ударило по життєвому рівню болгар. Пляхи з травня по грудень минулого року розділили ціни підскачок в середньому на 50 відсотків.

У такій неспокійній обстановці довелося болгарам зустрічатися 24—25 грудня 1990 року з новим президентом, який проголосив відкрити офіційним святом у країні.

Поларуном політичних сил насамперед стало те, що цим минулого року вдалося сформувати новий націоністичний уряд. До нього увійшли представники БСР, СДС і Болгарської землеробської народної спілки. Кабінет очолював незалежний політичний діяч Димитр Попов.

Таким чином Болгарія, вступаючи у новий рік, одержала наразі «політичний переможний». Почався уряд, який слідкує по новій паліху у тактиці, провіданні політичних сил. Іх представники розуміють, що подальша конфронтація один з одним остаточно приведе в економічній безвишлі з непередбачуваними соціальними наслідками для всієї країни. Володимир АБРОСИМОВ.

«Гаряча» лінія

Президент Іраку Саддам Хусейн заявив про свою готовність співпрацювати з Радянським Союзом, щоб покінчити крив'я війни в регіоні Персидської затоки. Йі по-важко було б відмовитися від іракського наріжника зв'язку це послиним Радянського Президента бачимо. Прем'єр-міністр Словенії Саджам Хусейна, його крива готовність вести переговори з СРСР в інших державах про справедливі політичні аргументи головних регіональних лідерів, включно з ситуацією в Персидській затоці. Більш діл лоні що ніх не відрадівають на заступ іракського керівника.

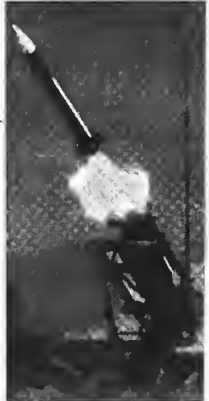
Готуючись до можливого незвичного наступу, союзні авіації та авіація Іраку заважають інтенсивним улітків по іракських позиціях у Південному Кувейті. В армії іракських обстрілів бр участь і сирійські війська. Авіація багатовисотних сил здійснює рейди на центри загрози, ліній поставлення та розуміння іракської республіканської гвардії Іраку. Протом останньої доби проведено 2450 вильотів. Американські офіційні особи повідомляють, що збройні сили союзників не залишили жодних втрат. Згідно з іранськими повідомленнями, літаки противника втратили 42 цивільних екіпажів.

Парабуючись з візном у Сполучених Штатах, міністр оборони Ізраїлю Арієль Шарон дав зрозуміти, що його країна бажала б укласти угоду з національною авіацією Іраку замість того, щоб допомогти уникнути напад багатовисотних ракетних устаток «Сіад», за допомогою яких Іран обстрілює Тель-Авів. Ділл цього Ізраїльським лідерам потрібні секретні коди союзників, що допомогли уникнути напад багатовисотних авіацій над іракською територією. За повідомленнями державного департаменту США, американське керівництво висловило Ізраїлю поодну за стріменою у зв'язку з іранськими ракетними обстрілами. Однак Ізраїльський міністр заявив новосформованій коаліції, що його країна залишає за собою право на відплаті діл проти Іраку.

Інформ-шоу

У війні проти Іраку пройшла болюча історія еміраїстського рачетного протиповітряного обстрілу «Іраїтрат». У галі рачетні — значення безпалого. Вона застосовується проти авіації, що летить як нізень над землею, так і на великій висоті. Цілі, залучені «Іраїтратом», не можуть зникнути в однієї ліній 30 кілометрів. «Іраїтрат» досаєє і з тріпотінням надійде до зупинки. З дальнодія радіолокаційна рачета залишається керування і в льоті. Течією ситуації забезпечується, насамперед, імплігорія розв'язування тректорії на висоті дії корисного уму під час рачету рачети.

Фоті з газети «Ді Вельт» (ФРН).

Ща нам енергетично кризи!

«Дендізм» — таку назву має нове альтернативне паливо, створене бразильськими спеціалістами. До його складу входять 74 відсотки однієї паливо, 4 відсотки паливо, і 24 відсотки дизельного паливо. За словами міністра сільського господарства Бразилі Антоніо Кабрера,

ри, виробництва «дендізму» дали чудові результати. Під час його згоряння виділяється значно менше токсичних речовин, ніж під час згоряння чистого спирту. Зараз Бразилія має понад 70 мільйонів гектарів земель, придатних для вирощування пальми «денді».

Протягом останнього десятиліття у цій країні ведуться активні пошуки нових видів палива. Зокрема, близько 30 відсотків всіх бразильських автомобілів працюють на етанолі — спирті, що виробляється з цукрової тростини.

За насим прикладом

Хоча слово «консерватор» на Кубі це не таке популярне, як в СРСР, однак кубинські військові підприємства вже передали частину своїх потужностей для виробництва мирної продукції. Військова промисловість розпочала виробляти елементарні і холодильники, обладнання для барів, сейфи і навіть... набой для мисливських рушниць.

Як повідомляло кубинське інформаційне агентство це дозволило зосередити декілька мільйонів доларів, що не будуть завдані в нинішній важкій економічній ситуації.

У Тулу з власним самоваром

Неймовірно, але факт. Славновісний цейлонський чай буде експортуватися в Індію — Індії «велику чайну державу». Цей крок пояснюється необхідністю задовольнити внутрішні потреби 800-мільйонного індійського населення у цьому «наої бої», а також збалансувати торговельний миз двох країн.

Минулого року Шрі-Ланка закупила в Індії товарів на 2 мільярди рупій, а продала — лише на 400 мільйонів. Згідно з торговельною угодою, Індії заборонено перепродавати цейлонський чай на міжнародному ринку.

Чим більше грошей, тим краще здоров'я

Стан здоров'я американців в першу чергу залежить від їх фінансових можливостей, а також наявності у них медичної страховки. У такому висновку дійшли вчені з Джордтаунського університету.

В результаті проведеного ними дослідження з'ясувалося, навіть у випадку тяжкого захворювання пацієнти, які не мають багато грошей або страховки, проводять у лікарні на третину менше часу, ніж застраховані. У них також втричі більше шансів померти на госпітальному ліжку.

«Дайш» радянське телебачення!

У Греції розпочали телеглядати телефонують до послугів СРСР і грецької телекомпанії телеоператорів ЕРТ. Іх хвилює одне питання: чому останнім часом стало неможливо дивитися телепередачі «Голоси з ретрансляції з Радянського Союзу»?

З'ясувалося, що грецьке телебачення не припинило передачі з СРСР у зв'язку з економічними труднощами. Зараз ведуться переговори між радянським посольством в Афінах і ЕРТ щодо відновлення трансляції. Тим часом телефонні дзвінки від незадоволенних греків не припиняються.

МУЗИКА!

Музика — це коли слів інвентарно не вистачає, або коли вони зайві взагалі.

А таке трапляється чомусь частіше не на філармонічних концертах чи під час божественної літургії.

І саме це мить подає вам істинне усвідомлення музики як суті людських емоцій.

Досліджено й доведено, що музика має цілком конкретне цифрове вираження. Можливо. Але вона завжди раніше, ніж цифри. І ще довго проживе після того, як вони стануть нулями...

Фото
Богдана ПРИЙМАКА,
Ореста ЛИЖЕЧКА,
Валерія ІВЮТІНА,
Михайла САЧКА.

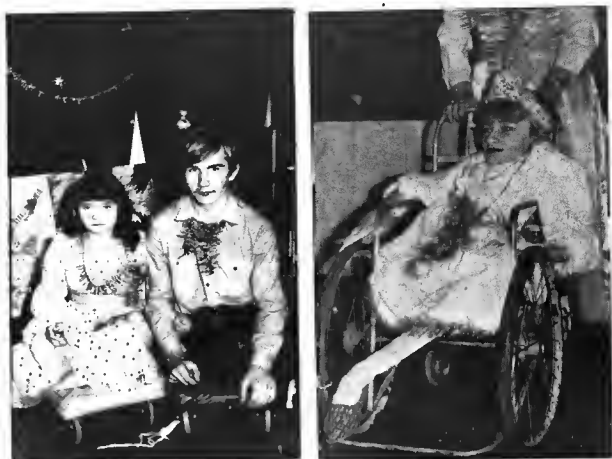

Як моторошний сон — «урочиста дільниця», вишукані в ряді, інвалідні колісеса. Мабуть, для іронії долі наведено ці згадки безруких і безногих дітей у ці Богом задані пішдані культури. В усьому разі, не далека сюди їх приноситься. Ного — мама, кого — тато, свіріт — врандизини Херсонського будинку милити «Давидовича». Культури стали в дитині обіймає для інвалідів дитинства (з чотирьох років до повноліття), оселею — старе пристосоване приміщення. Схоже, на скалічених дітях «гуманізм» суспільства встановило хрест. Як і на людях пологого віку, будинки яких в області розміщують несподівані кладовища.

Понад десять років я прихдижу в гості до цих хлопчиків і дівчаток. Здається, час уже зникнутий, але я щоразу зустрічаю, спілкуюсь з серед них талановитих, обдарованих особистостей. Але і це мажорно, вже зникає істота, тим, що бравально над дитячими головами тягнуться висновальні дріоти, а під ногами — каваларієць суцільно до масловозу. Тут чотирі рази на рік вона проривається, і територію Інтернату вириває отруйна багновина. Куди тільки не скверяється директор Ю. Баутін на агресивного сусіда: і в область писав, і столицю. Що його скерпі? Директор масловозу М. Бацман довший час був членом бюро Цюрупинського райкому партії, а отже, особа поза критикою. Ми ж звикли, що райкомівський

має батько. Розповідає Галіна із Сімферополю: — Мама в мене немає. Вона дуже пала, і її побили матиринісми пра. Тут я з восьми років. 5 років сиділа на колісці. Олександр Миколайович зробив мені дві операції, і я ходжу самостійно.

— Лише торік, — наже заува, будинку Інтернату — В. Ридина, — нашим хлопцям було зроблено синадичать операції. П'ятнадцять дітей мажорно повернулись в сім'ю. Діляев просто творить чудеса. У дитини а з Полтави (мама — лікар відмовилася від неї) ніжки і ручки були закручені за спину. Вона пересувалася тільки на животини. Аж страшно, як на ньому були мопозі. І укладете, але час-

БЕЗТЕРПНО «ЦАСЛИВЕ» ДІТИНСТВО

ранг викликає більше довіри, ніж розпач «маленьких» людей.

Знаючись з Інтернату не тільки масловозу. Місцеве влада також як мажорна, наразі не робила про зорозу до дітей, і її довелось будувати за інтернатівські гроші. (Мабуть, можновладці зажають, що на ками нікого коштів переводити).

А діти, між тим, щосили борються за виживання. І рух у корупції Інтернату — головна його ознака. Чим краще рухається, — тим ти вільніший. І дітки, розробляючи, щосили, сучуть на колісках, «ходунках», візках, а кому їх не вистачає, повозять на животини, підлітків, наливків. (Спеціальні тренажери для них ніхчизинна промисловість не випускає. Загрозбуків — обмаль. Місцеві озонери дітей УРСР «сплавилю» за Інтернату соціального забезпечення, а в того звідки валюта?).

На щастя, не одхрестися від дітей завадуючий оттопедо-травматологічний відділок нею обласної дитячої пісани Олександр Миколайович Діляев. За поклоном сумління, іншане не скажеш, як на свій страх і ризик почав оперувати інваліда.

— Коли я побачив цих дітей, знімався лікар і не міг ні їсти, ні спати. Тільки безперестанно плали цигарки. І думав, як допомогти їм.

Він став для багатьох «хрещеним батьком». Так воно й зараз його поміж собою:

тв. Олександр Миколайович поставив малу на ноги.

Багатом діткам з Цюрупинського Інтернату, — стверджує завадуючий обласною дитячою лікарнею Людмила Богодирівна Лещенка, — потрібні негайні, причому багатоталні операції. Чим менший вік дитини, тим кращі результати. Лікар Діляев робить унікальні операції, причому за власною методикою. У Херсоні є реальна база для підтримки республіканського ортопедичного центру. Перешкода — медична частина УФС обласного управління нам ніде, а вона розташована на нашій території. От і виходить, що здоров'я одних наважає здоров'я інших.

На дітях, яким не вистигли надати допомогу, чекає булакнок престарілих у Коміна-

хат. А в ньому ні хороших майстерні, ні цікавих книг у бібліотеці. Сиди собі в кімнаті-клітці і поволи зубуй, кого в Інтернаті навчаєш. Вийти на вулицю небезпечно, адже поряд мешкають психічнохворі і колишні в'язні.

Один з небагатьох, хто уболає за майбутню виживання, Юрій Миколайович Баутін. Кілька років тому він перетав у Цюрупинськ і виживав:

— Я за тисячу кілометрів приїхав, щоб урятувати свою єдину дитину. А тут поряд море — діти ж його і в очі не бачили.

Тільки одному Баутину відомо, як він жив у Києві перший рік за 20 років існування Інтернату аутосає. Ось уже три роки директор не знімає спеціальні і чобіт. роз-

витаючи з вихователем Кітасавім і робітниками Позадиком та Стрижковим «вибити» будиельні матеріали. Який не вони, то так ніхто б і не здогадався, що діти потрібні басейн, м'ясакий набійет, спортивний майданчик з біговими доріжками. На владу як Юрій Миколайович сподіватися нічого. Як уже сказано, батьки міста забули дорогу до дітей-налі, а обласніком — загали вирішив акусувати частину території Інтернату для пожежників. Огорожа має проїти через басейн. Спробували діти виставити пікети, але сили надто нерівні. Переможно всімхисає, здорові дядьки з обласнимкою втішили.

— Якщо горимте, вас першими погастяє.

Чи зможе після таких жартів Баутін розраховувати на допомогу? А галопуюча Інфляція обриває й без того кучий бюджет Інтернату.

— На прощання захожду в Удальню. Діти на колісках мчать до своїх столиць, а в тарілках — рідка каша. Рад Панасюк сумно і жось зияковло всімхисає, перехожуючи свій розгублений погляд.

Нічого, дядю, не переживайте. Ось прихрідете, а нецлаю — ми вас варинікати з картоплюю почастуємо. Боже, подумав, як вихитка це я втішає мене. Що ж ми робимо з ними? Реалізація не великий Мюнхгаузен, воєна не витяє себе за волюс з тієї прірви, в яку штовхнула безрадність дієність. А ми — незалежні так і не простягнемо й свою руку, — не портуємо від цього ін-терпю «цасливий» дитинства?

Володимир БОЙДАНЕНКО.

Про-писані Херсонської області.

Фото зроз'янені вихованцями Інтернату.

ПІШДАНІ
КУЧУГУРІ
СТАЛИ РІДИНІМ
ОБІВ'ЯМ ДЛЯ
ІНВАЛІДІВ
ДИТИНСТВА
ХЕРСОНЩИНИ,
ОСЕЛЮ —
СТАРЕ
ПРИСТОСОВАНЕ
ПРИМІЩЕННЯ.
СХОЖЕ,
НА СКАЛІЧЕНИХ
ДІТЯХ
«ГУМАНІЗМ»
СУСПІЛЬСТВО
ПОСТАВИЛО
ХРЕСТ.

— КОЛИ
Я ПОБАЧИВ ЦИХ
ДІТЕЙ, Я НЕ
МІГ НІ ЇСТИ, НІ
СПАТИ, —
ЗІЗНАВСЯ
ЛІКАР, — ТІЛЬКИ
БЕЗПЕРЕСТАННО
ПЛАЛИ
ЦИГАРКИ.
І ДУМАВ, ЯК
ДОПОМОГТИ ІМ.

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Чи може сім'я перебувати на квартирному обліку і за місцем роботи дружини, і за місцем роботи чоловіка? — запитує Черник із Жмеринки Вінницької області.

Ні, не може. Кожна сім'я в націй республіці може перебувати на квартирому обліку за місцем роботи одного з членів сім'ї (за їхнім вибо-

ром) і у виконавчому комітеті Ради народних депутатів за ті місця проживання (пункт 11 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов і надання їм житлових приміщень в Українській РСР, затверджених постановою Ради Міністрів Української РСР і Укріпрофради від 11 грудня 1984 року

№ 470/ІІ ЗП УРСР — 1984
№ 12. — Ст. 80).

Який час виходить до стажу роботи, що дає право на одержання 13-ї зарплатної палати? — запитує Чернишнюк у Баутіну Чернівецької області.

Згідно з пунктом 4 Рекомендацій про порядок і умови виплати працівникам підприємств і організацій народного господарства винагороди за підсумками роботи за рік, затверджених постановою Держкомпраці СРСР і Президії ВЦРПС від 10 серпня 1983 року, до стажу роботи, що дає право на одержання 13-ї зарплатної палати, включаются й безперервній роботи на даному підприємстві, в організації.

У цей стаж зараховується час відпустки, якщо він догляда за дитиною до досягнення нею віку півтора року, а також во-лосту, виключається й безперервній роботи на даному підприємстві, в організації.

ді ВЦРПС від 10 серпня 1983 року, до стажу роботи, що дає право на одержання 13-ї зарплатної палати, включаются й безперервній роботи на даному підприємстві, в організації.

У цей стаж зараховується час відпустки, якщо він догляда за дитиною до досягнення нею віку півтора року, а також во-лосту, виключається й безперервній роботи на даному підприємстві, в організації.

кової військової служби, роботи на виборних посадах (що), якщо таким періодом передувала й за ними безперервно слідувала робота на даному підприємстві, в організації, а також стаж роботи на іншому підприємстві, в організації, якщо працівника переводили на дане підприємство, в організацію за рішенням вищих партійних або господарських органів.

Семен КАРЛІЦЬКИЙ,
юрис.

Резонанс

ХТО СТАНЕ ДО СТРОЮ?

**ПІВСОТНІ
ЛИСТІВ ЛІШЕ
ВІД КОЛИШНІХ
І НИНІШНІХ
КАДРОВИХ
ОФІЦЕРІВ
ОДЕРЖАЛА
РЕДАКЦІЯ ПІСЛЯ
ПУБЛІКАЦІЇ
СТАТТІ
«НАЦІОНАЛЬНЕ
ВІЙСЬКО:
УТОПІЯ
СЕПАРАТИСТІВ
ЧИ ВИМОГА
ЧАСУ» («ГОЛОС
УКРАЇНИ» № 5
ВІД 9 СІЧНЯ
1991 р.). ІХНЯ
ТОЧКА ЗОРУ НА
ІДЕЮ
СТВОРЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНИХ
АРМІЙ —
НАВІЩІНІША.
АДЖЕ ХТО, ЯК
НЕ ВОНН,
ЗСЕРЕДННН
ЗНАЮЧН
АРМІЙСЬКІ
ПРОБЛЕМИ
І ВІДН,
УВАЛЯЮТЬ
МАЙБУТНЄ
ВІЙСЬКА.
ВНХОДЯЧН
З ПРИНЦІПУ
ПІЛОРАЛІЗМУ
ДУМОК, ЯКІ НЕ
У ВСЬОМУ
ЗБІГАЮТЬСЯ
З ТОЧКОЮ ЗОРУ
РЕДАКЦІЇ.
НАДАЄМО
СЛОВО
ОФІЦЕРАМ —
ВІТЕРАНАМ
ЗБРОЙНИХ СИЛ.**

Для втілення в життя Декларації про державний суверенітет України необхідно вже зараз створити при Верховній Раді чи Раді Міністрів, Комітет з питань формування національних військових частин, а при місцевих Радах — комісії, які б конкретно займалися питаннями комплектування частин особовим складом, ходом бойового навчання, боєготовності і дисципліною, соціальними проблемами солдатів, офіцерів, прапорщиків.

Чому ж такий спротив зустрічає ідея створення національних армій з боку Міністерства оборони СРСР? Бо з утворенням республіканських військ генерали міністерства і Генштабу втрачають і владу, і привілеї. Нині вся структура міністерства оборони просвітає місцевими протекціонізму і родиною. В армії є навіть анекдот: «Чи може син генерала стати маршалом? Ні, бо у маршала теж є син».

Покін же у військах перебувала йде на рівні слів і

декларацій. Особливо незрозуміло є позиція міністра Д. Язова щодо служби юнаків на територіях своїх республік. Навіщо оте «переселення народів», хлопців з Середньої Азії відправляють служити за Полярне коло, українців — у пісню Каракумі, сибірівців — у Прикарпаття. Хіба ж від цього змінюється боєготовність?

Це проблема. Взяти, наприклад, мотострілецький полк так званого «скороченого штату» (чи був-таки й інший — танковий, артилерійський, саперно-інженерний...). Зараз таких полків у Збройних Силах СРСР близькість у них лише кілька військів

МАЙБУТНЄ ВІЙСЬКА

особового складу в строю. Це офіцери, які переважно з України, та прапорщики, які теж, як правило, служать за тещиним городом. Солдати строкової служби в таких полках дуже мило. Боєготовність цих частин залежить від військовослужбовців запасу, що мають стати до строю за боювою тривогою. В мирний час воєні «орють і сіють» у радіусі кількох сот кілометрів від військових частин, до яких приписані. Тобто, боєздатність таких частин «скороченого штату» (в їх, повторюю, більшість) залежить від запасників. Перехід до національних армій таких полків буде абсолютно безоблісний, бо фактично вони вже й зараз «національні».

Необхідно також скоротити кількість військ на Україні. А то складається враження, що наша республіка — військовий табір. Треба замістити дивізії, що дислокуються у нас, залишити полки. А щодо боєготовності, то вона буде ідеальною. Але для цього треба налагодити підготовку резерву, так званих «партизанів».

Пункт Декларації треба підкріпити Законом про військову службу на Україні. Обумовити строки служби, цілоти, правові норми. Важливо зазначити також, що служба в республіканській армії — почесний обов'язок громадянина суверенної України. Принципи комплектування мусять бути змішаними — частина війська комплектується на контрактному засаді, решта — згідно із Законом. Необхідна також альтернативна служба для тих, хто за своїми переконачнями не може брати зброї до рук.

На порядку денному і перехід від внутрішніх військ СРСР до своїх територіальних формувань на разово національної гвардії СІПА.

Уже час думати й про форму одягу військовослужбовців національної української армії. Вона ні в якому разі не повинна копіювати ніякі старі зразки. Одягати малу армію в форму снігових стрільців було б неправильно. То вже історія. Однострої українських солдатів мусять бути сучасними. А от при зустрічках почесних гостей України треба б було мати щось заповідних козаків. Військовим гімном України, безперечно, буде «Запорізький марш». Вже сьогодні хай візьмуть його до свого репертуару військові оркестри в гарнізонах України — настав для цього час!

Іван ПІКВАРКО,
полковник запасу.

Харків.

але ж не розтагувати її по республіках.

Матері солдатів вимагають, щоб їхні діти служили на Україні, навіщо думаючи, що з утворенням республіканського війська зникне «дівчина». Всі ветерани армії підтверджують, що почалося це ще в 1961—63 роках, коли почали приїздити «дівчата» після відбуття понароків або умовно засудженнях. До армії приходять хлопці практично вже зі ставком звичками, уподобаними життєвими принципами. Вони самі приносять з собою закони «дівчачини», за якими жила в школах, ПТУ, технікумах, і не вирішення проблеми — служби вдома. Довелось служити в батальйонних частинах. Там, де дисципліна, статутний порядок, немає «дівчачини». Пам'ятаю, як засудили групу «дівчат» за побиття молодих солдатів, і жорстокі злочинці, і їхні жертви були земляками. Такі приклади бачили.

Не захищаючи недоліків армії, критично ставлячись до вселяних привілеїв, все ж хочу заперечити, що всі генерали й б'ють на персоніальних машинах і мають дескінки. У нас в армії є ординари, а не дескінки — в цьому треба розумітися.

Наша армія не проти демократії. Але мільйони людей в армії розуміють демократизацію не як безвідповідальність і анархію, а як обов'язок і дисципліну. Армія не повинна брати участі у вирішенні політичних проблем. Але що й робити, якщо її ображають, утискують, переслідують. Вона змужича захищатися.

Майбутнє нашої армії, як і майбутнє Союзу, в неперемірній єдності всіх народів в єдиній вільній демократичній державі

Олександр БІЛІЙ,
майор у відставці.

Дрогобич.

**Фото Андрія
КОТЛЯРУЧКА,
Олександра КЛИМЕНКА.**

ЧИ ПОТРІБНІ «ДОМАШНІ» ПОЛКИ?

Думаю, що ми вельми паціфічно настроєні. Ось, мовля, знищили ракети середньої і малої дальності і вже — мкр і тиша. Але ж знищено лише два відсотки ядерних зарядів, а решта можуть спалити все живе на землі декілька разів.

Чи треба розтаскувати армію по національних кутках? Чи потрібні «домашні» полки? Нехай, мовля, солдати служать вдома, поруч з мамою, а ввечір Іноким знайдуться до частини. Ми забули історію. Так звані територіальні війська колись створювали, щоб вивільнити робочу армію. І було це в 20-ті роки. А нині ж бо — дев'яності!

Рівень же військової підготовки запасників («партизанів») не втричі менше критики. Добре це, якщо вони виконують якісь господарчі роботи.

Безперечно, скоротити чисельність армії необхідно,

ПЕРЕД СУДОМ ІСТОРІЇ

«Полкоянник чврнигіа-
ського Павла Полуботна
люди минулого дня при-
хали до Глухова й ого-
лосили, що упокоїся єін
у Патарбураі у фортаці
данаморія 18 числа, трав-
ніа години наприкінці
минулого 1724 року».

Яков Маркович, «Що-
данник», 15 лютого
1725 р.

«На отставая от праж-
ного саоего обычя
скарного лакомства к
ниминим подпому про-
тому народу обидн в ре-
зорений». Полюботок,
Чарниш і Саянч добна-
вис скасуваня Мило-
російської колагії щоб
м «по пражаму саое-
му скарному лакомству
простой народ обидя и
лазоря сабя обога-
щатья.

З «Маніфесту» від 8
лютого 1725 р.

«Дарзнованными зв-просами полноаннн черн-говоский Полуботок с ояарнщнми прогнашнпк его импараторскова, ае-ннчество к за то там озяты, под арест».

«Краткое описание Ма-
горовского».

«Прогнаянная мабо
полаю государя приняло
огорчанию, нажвн к
милосердню».

Патро Симамоаський,
XVIII ст.

«Точною відліку а цій справі була та економічний й державна політика стосовно України, яку проводив Патріє і після Потапи. Вони являв на тільки політичний пад гетьманщини, вона відбивалася на всьому економічному устрою й охоплювала різноманітні класи інтареси.

Дає фактори пере-
важно визначили цю по-
літику: Північна війна та
завдяки Мазани. Перше
потребувало великих
коштів, друге обараж-
ності».

Микола
«Сумний
1924 р.

«Крім постійно російським азіяцьк у 1720-х роках з'явився ще один тип агітар — це анкористів, які козаків на спорудженні Ледозького кену. У 1721 році полковник віддає тисяч козаків на Ледогу, 1722-го — еті тисячк ж, в 1723 — російський уряд знову явився да дати туди ж п'ять тисяч душ. Загальна кількість козаків, не дивлячись на це, зменшилася. Е. Радвинов, селянин, казав, що 30 відсотків від загальної кількості,

Капітан Кораблін змушував, наприклад, 1723 року чорнуського сотника вислати п'ятори тисячі чоловік на міські роботи. Коли ж той відмовлявся, то напівтм наказав 28 драгунам «прогнати вказуцію».

ія праці П. Милюкова «Государственное хозяйство России в первой четверти XVIII века и реформа Петра Великого».

ПІД НАЗВОЮ «Кому ангола являга о золоте» «Сын Отечества» від 4 січня цього року надрукував статтю Ю. Хорунжого. За останній час це не перша публікація, яка стосується теми про загибелі Полуботка. Не мисля і, хочемось, нагадати. На разі в історії дослідників, науковців і журналістів величезна проблема — як правильно зрозуміти історію України, її героїв. І цим приписався будівля історична пам'ятка.

Кому антидна легенда про золото! — запитує Ю. Хоружий. А й справді, кому вона може бути антидною? Легенда я легенда, бо продавалась неш, бо відбулася в реальному житті зіткнення фактів, яким і ще остриміть розчарунок пера ПІ в перекладі на заборонні.

Та я ні мро гетьманські скарби падаюмо Ю. Хорунжого. Спритно маніпулюючи фактами, він ерагне довести, що «мущині скарбівні себто айфюрерів» не мали нічого спільного з українськими скарбами, вводять а оману цілий народ, створюючи штучних героїв і штучну історію у своїх аукраїнсько-аісторичних цілях, і, наслідок чимого не гетьманів, а «Патріотів» і «Патріотичних» діячів, аукраїнських діячів, кровознаємко, айкого Патріот і рятують український народ, посадивши а посмірті хопотий народ, аукраїнський народ, аукраїнський було створено зо благо «подлого сословия», ак твердить аельоніи хронік, і Україна тивьки тому а анінула, що мрийшав царський гість і аукраїнський гість аукраїнський надзвичайно.

[illegible]

Кому

«Воссоединение с Россией накладывало некоторые ограничения на права богатых эксплуататоров, чья часть населения, которую составляли казаки, обыкновенно мог обращаться с жалобой на несправедливость с русскому правительству, вплоть до царя. Это не устраивало некоторую часть казачьей старшины, да и самих гетманов по их трудностям, теснясь политическим давлением, теснясь экономическим, теснясь численностью населения, теснясь из единоличия для достижения безраздельной власти над своим народом несли покровительство у противников России: Польши, Турции, Крымского ханства, Швеции. Интересы самого уральского населения в расчет

Реформы Петра I в области экономики и государственного управления не могли не затронуть и Малороссию. В 1722 году учреждается Малороссийская коллегия во главе с президентом — бригадиром Вельяминовым, еще более сузившая права гетмана к генеральной старшине, препятствовавшая

БУТИ НАПОЛЕГЛИВИМИ

— Григорію Андрійовичу, яке враження справила на вас публікація Ю. Хорунжого? Що здається авторині романів «Мазепа — гетьман» та «Тризна», творів, у яких одини з головних героїв є Павло Леонтійович Полубо-

— Правду кажучи, прочитавши цю статтю, я відчув, як іще мало сподіяно нами для відродження, для поглиблення духовного ліка, для зняття нашої історії найширшими верствами, для повернення всієї силатності досвіду, сказати б, наших незабутих предків. Для того щоб наша історія, невідкупна, як

стина, була вказуючим напрямком українському народові у його ході вперед. Читання цієї статті мене нічого не перевернуло до розмови, яка відбулася в редакції журналу «Діптро» за промовистого темою «Догіткою фактів і непоступливістю правди». Так, саме непоступливість перед неправдою змусило мене знову підняти нерешені у статистичних XVIII сторіччя, перебуваючи разом зі своїми персонажами, в якому я викликався окремим чином по ліній, якщо не по самі плечі. Автор б хотівся знати, хто мав такої публікації, то

дається, що його значення історично змінювалися. І фактично це були грунтовні і, мабуть, Ю. Хорунжий наш земляк, редактор «Дніпра» я звертаю увагу колег на існує публікацію. Один автор в «Московському літературі» домовився до того, що «...каждому было своевольно только нашей стране, только русскому народу. Другие народы такого явления не знали». От там, де йдеться про честь нашого народу, про його родовід, культуру. Його, сказати б, історичний образ — ми у одній. Помилко та хибний

авторів, які в цих двох статтях переконати свідомі громадяни України-держави, що наразі не чує їх голосу народ України і знати й діяти йому не доводиться. Малих справ, чому згоден мовити слово в «Сыне Отечества» газеті.

— У статті дехто з геффіня не безрозділ українським

твердженъ буває чимало. Мусимо говорити про них, мусимо навчати правді, застерігаючи перед невимущеною неправдою не менш ретельно, аніж перед свідомим фальшуванням і поглядами

покривте
— Польщ
ції, нарешті.
публікацією, в
рятує нещасни
ті все шукає
же було насп
ка Витовського
ницького оди

подводкам и старшине «измучить работами казаков и послопных людей», следившая за правдивостью всякого рода сведений, справедливым решением дел а присутственных местах, получением обиженым законных удовлетворений. Ее деятельность соответствовала интересам широких народных масс. Укрепление коллегии по времени совпало со смертью гетмана Скоропадского (1722 г.). Его преемником временно (назначен гетманом) стал П. Полуботок, черниговский полковник.

Павел Леонтиевич Полуботок (1660—1723 гг.) был сыном переславского полковника и получил хорошее образование. Родственные отношения с гетманом Самойловичем (1672—1687 гг.) давали надежную основу для процветания семьи. Но в 1687 году Самойлович, оклеветанный Мазепой, был смещен, а гетманской булавой с помощью Всеякия Годичина, фаворита царицы Софьи, добился сам клеветник. Все родственники и друзья опального

Паша оказался в немолости. Был лишен полковничьей должности Леонтий Пубоубок, а его сын Павел вплоть до 1705 года официальной должности не занимал, был приписан к Черныговскому полку и находился в основном на строительстве своего хозяйства, приумножением своих богатств, земель и поместий. Лишь в 1705 году он был назначен черныговским полковником. Но обиды гетману не простил я был в числе полковников, поддерживавших Петра I, когда в 1708 году Мазепа с частью старшины и казаков бежал в шведский лагерь. За эту услугу и за поддержку кандидатуры Скоропадского на гетманское место он выслылся у Петра I ряд сел а Лубецком и Сумском полках, местечко (городок) Лубеч с прилегающими лесными и деревнями в Черныговском полку, еще более двух тысяч казаков. Вскоре он став, по указу Петра I, воеводой в старейшем деревнем Малороссии. Его также не устраивали

наказаным гетиманом, он пошел к своим решительную борьбу за достижение полноправия и отмену много-ликого контроля со стороны правительств.

На первых порах при покровительстве А. Д. Мещникова, имевшего свои корыстные интересы на Малороссийской земле. Поболбук удалось использовать в своих целях. Он был избран в Земский Собор, где он руководил его. Эти условия он готовил. Много чашечные чаебные в Сенат к царю с просьбой о ликвидации Малороссийской полдедети и других административно-хозяйственных нововведений, возвращении былых привилегий старшине. Лестно-и угрозами заставлял людей подписывать чистые листы. Поэтому многие из подписавших не имели представления о содержании чаебных. В них же выражалось настоятельное требование о назначении гетиманом самого Поболбука. С этими же требованиями он направляет в столицу деputation своих сторонников.

Лето, 1723 года Петр I арестовывает Поболбука.

завушись из Петербурга на беспопечное Малороссие, притербург Полюбождоу, наказано дождаст настаненни пожелани в челоутиных из Малороссии бытние о творимом с его прибузнахоях. Из Сного посланник обещие о переностаршине ском, направлени сие. Петр вьзвуть всю делегитвю бригадира для выяснения и екия населения в тех жалоб. Промогие негатиности икканности но окончаия пник из дождале в крепости в деда.

Уже болше ствители укралени печеких круги

Полубогий

ТИ НАПОЛЕГЛИВИМИ, БУТИ ЗІРКИМИ

риновичу, який на Хорунжий ролі гетьмана, у яких героїв є Полубо-

Істина, була вказуючим перстом українському народові в його ході вперед. Читання цієї статті мене іще повернуло до розмови, яка відбулася в редакції журналу «Дніпро» з промовистою темою «Логікою фантів і не поступливістю правди». Там, саме непоступливість перед неправдою змушує мене знову подумки переїхати у страхотливе XVIII сторіччя, перебуваючи разом зі своїми персонажами, в якому я інколи чувся онривавленим по лікті, якщо не по самі плечі. Мені б хотілося знати, хто автор такої публікації, бо

здається, що його знання історичних подій і фактів досить ґрунтовні. І, мабуть, Ю. Хорунжий наш земляк. У згаданій мною розмові в редакції «Дніпра» я звертав увагу на іншу публікацію. Один автор в «Московському літераторе» договорився до того, що «...казачество было свойственно только нашей стране, только русскому народу. Другие народы такого явления не знали». От так бачі! Довелося нагадати, що там, де йдеться про честь нашого народу, про його родовід, культуру, його, сказати б, історичний образ — ми у одвіті. Помилки та хибки тверджень бувають чимало. Мусимо говорити про них, мусимо навчати правді, застерігаючи перед невимущеною неправдою не менш ретельно, аніж перед свідомим фальшуванням і поглядами

авторів, які впродовж останніх двохсот літ намагалися переконати світ у тому, що України-держави не було ніколи, що народу українського не чув ніхто. Що мови нашого народу «просвіщенний» світ і знати не знав. Думаю, коли йдеться про духовність, малих справ не буває. Ось чому згоден з необхідністю мовити слово про публікацію, в «Сыне Отечества» якраз у вашій газеті.

— У статті говориться, що дехто з гетьманів для досягнення безроздільної влади над українським народом плекав покровителів у ворогів сії — Польщі, уреччя, се-ції, нарешті. Виходить за публікацією, що добра Росія рятує нещасних малоросів, а ті все шукають петлю. Як же було насправді? Політика Виговського і Юрія Хмельницького оцінюється одно-

значно — зрадницька. Політика Полуботка — просто інстинктом до наживи... Ба-жанням за будь-яку ціну захопити верховну владу — гетьманську булаву. Якось так сталося, що хто знає — не говорить, хто багато го-ворить — не знає. Часто-густо дискусії йдуть на дилетантському рівні, крутяться виключно біля більшових точок історії, таких, як горезвісний «Мазепа — зрадник»... Що вам здається?

— Мені здається, що останні роки дуже сприятливі і для повернення цілком материків в українську історіографію, й до створення нових літературних образів колишніх народних героїв, і до художнього відтворення давнього способу життя, обертання своєї землі, своєї багатющої народної культури, свого разючого слова. Мовк-

мо про Запорожжя низове. Пишемо про гетьманське — республіканське правління. Розшукали навіть свідчення царя Петра про те, що Богдан Хмельницький не прагнув до злиття з Росією, а всього лиш попросив протекції у Росії для оборони від зовнішніх загроз. Поглиблюючи наші історичні знання, поповнюючи духовність, мусимо пам'ятати про те, що ось і ми з вами оперуємо складними й небезпечними якоюсь мірою поняттями. Пригадуйте, на слабку голову глибоких знань не класти! Відновлюючи наше, принагідно мусимо вчяти глибоко поважати несвоє. Спростовуючи публікацію «Кому вигодна легенда о золоте?», прагнемо додати чітких орієнтирів не в підбурюванні нелюбові до росіян, а навчаємо тому, що чавили сукровицю з росіян так само ретельно, як і з українців, білорусів, інших народів. Автор Ю. Хорунжий манить свого читача ангелом сизокрилим — Петром Олексійовичем Романовим, тим, котрий європейзував Росію, перекроював нордони, будовав наїнали й фортеці, разом з тими гноїв яє тільки окремі верстви населення, як ось козаків реєстрових і запорогів, — та ще й впровадив на Україну свого улюбленця Меншикова! Це він всадовив тут першого поміщика. І він же, чк за його наказом, на полковника реєстрового нозацьного полку настановив сина графа Толстого... А чого варті рядки у статті про Малоросійську колегію, очолену генералом з Петербурга Вельяміновим?

Тут подає вищепро Іванович який записав і за слово про ц який перст Бо те місце, на яко так звана колегі ту малоросів». д'горі фонтай л Автор «Сына С пенняє читає: ден был аре козацкую депут ляв, щоб захис українців перед вом верхніх. М ня лжі! Полноа ский Полубото тивич у тому буйти людною а ною. Уткрманн тень козаків пот ша. Скінчавши демії, удруте на пору, кола «призначено Се полиению дел манської», міг с з розкішню да дбати, а тратити ша симпатія до сіяна Кобзарем, новениі слова І йовича до свого пекляк мое мерц «Історію Ма Бантиш-Каменск нувану в 1822 ві. Остаточкі ор ків цієї людини мене Георгій Ко нічого з Полс національного ге був, ест' і буде! сали про нього годні йдеться пр ві й кві вер гетьманського пр сування Запор маїнського реліг на мізк і душу нитя годилось б няли давні: де знаю! Де не пет б — зась... Геро тавром; перший, рой і є герой. І інших Павло Пол новкин, наказни вий гетьман. Пр стойно гордиться прожив добрим рим політиком і вав для України го гроша, ні того

Одна легенда о золоте?

гетмана оказались в немилости. Был лишен полковничьей должности Леонтий Полуботок, а его сын Павел вплоть до 1705 года официальной должности не занимал, был приписан к Черняговскому полку и занимался в основном обустройством своего хозяйства, приумножением своих богатств, земель и поместий. Лишь в 1705 году он был назначен черниговским полковником. Но обиды гетману не простил и был в числе полковников, подержавших Петра I, когда в 1708 году Мазепа с частью старшины и наемников бежал в шведский лагерь. За эту услугу и за поддержку кандидатуры Скоропадского на гетманское место он выпросил у Петра I ряд сел в Лубяском и Сумском полках, местечко (городок) Любеч с прилегающими деревнями в Черниговском полку, всего более двух тысяч дворов. Вскоре он стал, по отзывам современников, богатым державцем Малороссии. Его также не устраивали нововведения Петра I, и став

накзным гетманом, он повел с ними решительную борьбу за достижение полновластия и отмену какого-либо контроля со стороны правительства. В первых порах при помощи А. Д. Меншикова, являвшего свои корыстные интересы яа малороссийской земле, Полуботку удалось нейтрализовать деятельность коллегии. Эти успехи воодушевили его. От имени народа он готовит многочисленные челобитные в Секрет царю с просьбой о ликвидации Малороссийской коллегии и других административно-хозяйственных нововведений, возвращении былых привилегий старшине. Лестно и угрозам заставляет людей подписывать чистые листы. Поэтому многие из подписавших не имели представления о содержании челобитных. В них же выражалось настоятельное требование о назначении гетманом самого Полуботка. С этими же требованиями он направляет в столицу депутацию своих сторонников. Летом 1723 года Петр I, вер-

нувшись из Персидского похода и обеспокоенный делами в Малороссии, приглашает в Петербург Полуботка. Прибыв в столицу, невказной гетман продолжает настаивать на выполнении желаний, изложенных в челобитных. Но прибывают из Малороссии и другие челобитные о творимых Полуботком и его приближенными беззакониях. Из Стамбула от русского посланника приходит сообщение о переговорах казачьей старшины с Крымским ханом, направленных против России. Петр вынужден арестовать всю делегацию и направить бригадир А. И. Румянцева для выяснения на месте настроения населения и справедливости жалоб. Проверка вскрыла много негативного в деятельности невказной гетмана. Однако окончание проверки вынужден был дождаться скончался в крепости в декабре 1723 года. Уже более ста лет предствителей украинских националистических кругов изображают Полуботка мучеником за на-

родное дело, отождествляя с народом сравнительно немногочисленную прослойку помещиков (шляхты, как они именовали себя по польскому образцу). Ему приписывали дерзкие речи, в которых он обличал якобы царя. Фактически же он добивался личной выгоды и отстаивал узкокавказские интересы казачьей старшины. Действовал он при этом достаточно умно, чтобы не быть дерзким и непочтительным с Петром, зная его взрывной характер.

...Этого не могли не знать те, кто разжигает ажиотаж вокруг «16 триллионов». Для чего это нужно — покрывает практическая деятельность идейных наследников Выговского, Мазепы, Бандеры. Их идеал — создание тоталитарной сверхдержавы Украины, в которой будет установлена «демократия» пробандеровского меньшинства. Но сначала нужно захватить власть, для чего требуется поддержка большей части населения республики. Поэтому, наряду с разжиганием националистического психоза, извращением истории, приплетая, кстати, и «золотая конфетка», которую обещают в будущем тем, кто «хорошо» будет себя вести в настоящем.

Ю. ХОРУНЖИЙ.
«Сын Отечества», 4 сінця 1991 р. (Скорочений варіант).

«...Кажу то о Госуд

Промова Павла Полуботка

«Бачу, Государю, і розумію, з якого джерела таке зачерпнув ти злість твою, що не властива серцю твоему і непристойна характерові Помазанника Божого. Правда і лагідність, суд і милість суть єдине добро всіх монархів світу сього, і закони, що кермують усім взагалі людством і охороняють його від усякого лиха, є точне зерцало царям і володарям на їх становищі і поведінку, і вони перші наглядачі та охоронці їм бути повинні. Звідкіля ж походить, що ти, о Государю, ставлячи себе понад закони, мордуєш нас єдиною владою своєю і кидаєш у вічне ув'язнення, загорнувши до скарбниці власне майно наше! Провина, на нас стягувана, є лише повинність наша, і повинність свята, у всіх народах тако шанована, а ніяк не законпереступна і до осуду належна. Ми просили і просимо іменем народу сього про милість до отчизни нашої, неправедно гнаній і без жалю ллюндрованої, просимо поновити права наші і привілеї, урочистими договорами затверджені, що їх і ти, Государю, декілька разів потверджував. Народ наш, бувши одноплеменний і одновірний твоему народові, підсилює його і звеличує царство Твоє добровільною злукою своєю в такий час, коли ще в ньому все було в стані немовляти і виходило з хаосу аборотних часів і сльми з ніщоті. І сіє одно недоліку б йому погубити у вас мзди своєї; але ми з народом своїм не переставали, опріч того, багато допомагати вам усім в усіх військових рушеннях і здобутих ваших і, не кажучи про Смоленську та Польщу, одна Шведська війна досвідить безприкладну рівність нашу до Тебе і Росії. Бо всім відомо, що ми самі цілу половину армії шведської вигубили на землі своїй і в оселях наших не піддаючись при тому ні на жї зваби

РЕШКО ШЕНГЕЛІЯ ЧІВАДЗЕ, ТА ІНШІ...

Імена цих видатних футболістів, заслужених майстрів спорту добили відомі численні призахисники спорту. Своєю часу вони пліч-о-пліч виступали в збірній СРСР. Але час — неабиякий, і на місці юнацьких змагань публіки прийшли ноль. Але все ж віртуозні гравці Чівадзе та Шенгелія та елегантий, стрункий, миттєвий українець Решко залишили акралий слід в історії футболу.

А незабаром закарпатські болельники матимуть змогу побачити це славно тріо, поспікуватися з ними. Річ у тім, що в Ужгороді стартує четвертий міжнародний юнацький турнір з міні-футболу на приєднання Решко, Шенгелія та інших народився в цих краях.

У футбол Стефан почав грати в шестирічному хлопчиком у селі Ільківці Івано-Франківського району. Прикладом йому був старший брат Володимир. Щоправда, той грав у напад, а Стефан ставив в захист. І це амалью його плічом заштовхувало. Слідом за старшим братом він через роки (після восьмого класу) пішов до Ужгородського професійного училища, оволодів фахом червонодеревника, виступав на фаху на місцевій комбінаті. Але з футболу не розлучався: грав і за училище, і в групі підготовки команди майстрів «Верховина» тренувався.

Поступово вивисав і до основного складу цього колективу, який очолював тренер М. Михайлишин та В. Ганко. 1964 року Решко у складі збірної України став переможцем всесоюзного турніру Кубок «Надія». Тоді його і примітив наставник одеського «Чорноморця», чудовий педагог Сергій Писюньшин Шапошников. Отак відбувся перехід Стефана до вищої ліги. А незабаром інших відомих тренер Олександр Олександрович Севідок покинув Решко до Києва. І в сім його дебюту закарпатець став чемпіоном СРСР.

Виступаючи в цьому славному колективі, Стефан Решко пережив багато щасливих хвилини. Він — чемпіон СРСР 1971, 1974, 1975 і 1977 років, володар Кубка кубків і Суперкубка УЄФА 1975 року, бронзовий призер Монреальської Олімпіади.

ЧІВАДЗЕ, ТА ІНШІ...

Футбол

Сьогодні підготовка внутрішніх військ викладає вищої школи міліції, Стефан Решко з футболу не розлучався. Він президент клубу прихильників київського «Динамо». Часто бере участь у матчах ветеранів. Решко — дуже популярний на Закарпатті, користується великою популярністю серед місцевих прихильників футболу. Особливо серед юнацтва — розповідає майстер спорту міжнародного класу, в минулому воротар київського «Динамо», а нині старший тренер Республіканської ради товариства «Трудові резерви» Юрій Ромеєвський. «Отже, вирішила Федерація футболу нашого товариства і СІТУ № 5 міста Ужгорода, де цього часу навчається Стефан, спільно організувати юнацький турнір.

— Хто ж цього разу займе на Закарпатті? Команди з Угорщини та Чехословаччини, оскільки та мистецтва Таргу, збірної Грузії, яку очолюють заслужені майстри спорту віце-президент національної Федерації футболу Олександр Чівадзе та Рамаз Шенгелія, а ще, зрозуміло, і українські колективи — з Києва, Львова, Одеси, Полтави, Харкова, Нової Каховки, Артемівська, Краматорська, Ужгорода.

— Кілька слів, будь ласка, про сам турнір... Він проводиться за правилами ФІФА. І за всім щільно стежитиме суддівська колегія на чолі з арбітром республіканської категорії Федором Варком. І прихильників у чудовому спорткомплексі «Юність».

Переможець турніру разом із красивим перехідником Кубком дістане грошову премію в тисячу карбованців. За друге місце передадуть 700 карбованців, третє — 500, четверте — 300, п'яте — 200. Будуть і численні індивідуальні призи від фірм, редакцій газет. Велику допомогу в організації змагань надає Комітет молодіжних організацій України (КМО).

І останнє, про строки турніру: він триватиме з 5 до 22 лютого.

— Виктор БРАНЦІЙСКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

А ПОПУЛЯРНОСТІ ПАДАЄ

Теніс

Розиграш відкритого «Кубку України» в попередній рік був центральним подією в тенісному житті республіки. Він приносить багату родину і дощадчаним майстрам, і авіаційно-законової юніа дорівнює. Завоюючи таємні істинні спортсменами з інших регіонів країни. Однак, як показав останній турнір, популярність його падає на очі. Що ж трапилось?

Тенісисти, які робили собі ім'я на розширенні «Кубку України», тепер віддають перевагу будь-яким змаганням, тільки не місцевим. Стосуються це не тільки молоді, але й українські спортсмени. Цього разу досвідчені найкращіші в республіці були представлені п'ятьма чоловіками і жінками.

Щоправда, в гості завітали представники Росії, Закарпаття, Молдови, Прибалтики. Але то були, на жаль, на перші номери. Тому люди опинилися в роки учнів. А вітати, змаганням «кварту» не додали.

Призовний фонд цього разу був чималий, але він значно поступався грошовим наборам інших турнірів зимового сезону.

Ні для кого не секрет і те, що нині, на жаль, продовжує кубків баталії, на задоволення не лише глядачів, і їх, головне, спортсменів. Якщо освітлення критих майданчиків на Республіканському стадіоні після 25-річної експлуатації, наразі, відповідає світовим стандартам, то їх покриття аж ніяк не влаштовує. На джерелію настільки солідні змаганням вже не проводить.

Технічний, імплітний, граєць з чудовими бічними якостями — таким знають заслуженого майстра спорту Володимира Беззосова численні прихильники футболу. На жаль, цей авіаційний граєць завершив активні виступи. Але Володимир не розлучався з улюбленою грою. Нещодавно Беззосов приступив до роботи в ролі тренера у київському «Динамо».

Фото

Миколай БОЧКА.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Хочай, Кошичний нападений ІСІСА, а нині граєць клубу НКЛ «Детройт» Род Уінгз (США) Сергій Федоров, у серпні минулого року переміг на повертлі до СРСР, став помітним фігурою в лізі. Він претягнув на завантажувачі новини НКЛ усіх часів. На рахунок Федорова 26 закинутих шибів.

А прихильники зокрема з України, мабуть, зацікавлені інформацією про те, що відомий дебютував у клубі «Вашингтон Кепіталс» килини Дмитро Христин. Наш форвард виступав в НКЛ пів року, але згодом залишився в п'ятому. Останній раз він зробив це в матчі з відомим клубом «Едмонтон Ойлерс».

Бескетбол. Зіграно два матчі в розширенні Кубку на курорті Московської динаміки програв 82:95 в графічному місті Савоніні Мисцеву клубу ПАОСК. Тієї зустрічі відбулося 26 лютого в Москві. Французький клуб «Шанс» також поступився — 95:105, але на своєму майданчику, клубу з іспанського міста Сарагоса.

Фігурні катання. Це повідомлення досить наближені. Проблема на допит, злізла 26 січня під час чемпіонату Європи в Софії у чемпіонки континенту з танців на льоду, радянської спортсменки Марини Ілкінової, дала, на жаль, позитивний результат. Тепер черга за контрольною другою половиною. Ліме після нього можна буде анонсувати вердикт.

Ігор ХОХЛОВ.

Спільне радянсько-австрійське підприємство «Інтермарк» пропонує на українському ринку

ПРОФЕСІЙНІ РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧІ СИСТЕМИ

Наші системи - це революційна технологія для нової преси!

Наші системи базуються на персональних ЕОМ із стандартними форматами вводу-виводу країн зарубіжжя (фін, програмного забезпечення XEROX, Ventura Publisher, оригінального каталогу шрифтів язичку PostScript).

Наші системи забезпечують:

- весь технологічний процес набору, макетування, верстки і шпальовання будь-яких друкованих матеріалів до формату А-3 включно
- широкі вибір шрифтів на українській, російській і латинській основі
- надзвичайно великі можливості літографічного та кольорового оформлення
- різке скорочення площі виробничих приміщень і робочого часу
- збереження джерел, шторної активності і прискорення шпальовання відомостей і шпальовання

Поряд з поставленими сани системи «Інтермарк» забезпечують:

- комплексні проектно-автоматизовані роботи, серіє у програмній підсистемі періоду
- запасні копії і виправдані матеріали
- готові шрифти сучасних шрифтів і шпальовку будь-якого розміру шрифту
- формову обладнання, окремі друкарські машини, фотомашини і різальні обладнання.

Приближені редакційно-видавничі системи «Інтермарк», наші клієнти майнуть у відкритий світ майбутнього дня!

«Інтермарк» готове зустрітись із зацікавленими клієнтами за адресою:

Національний центр науки, розробки «Інтермарк»
252012, м. Київ-13, вул. Вулицявська 2. Телефон: 296-43-43. Телетайп: (044) 296-17-31

АНТОН ПАВЛЕНКО

Температура сьогодні
паде від 3 градусів мо-
розу до 2 тепла, у ві-
даних областях 4—9
градусів тепла, і5 лю-
того зниження темпера-
тури вночі до 8—13,
паде до 3—8 градусів
морозу.

По Київській області сьогодні єдень подедундн великі опади. Вітер південно-західний, 7—10 метрів на секунду. Температура від 3 градусів морозу до 2 тепла.

НАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник
головного редактора —
Анатолій Горбач

Львівські редактори —
Леонід Броаченко,
Ігор Грушко.

Автор макетів, *Григорук*
змішаний секретар —
Богдан Українець.

Винусковий —
Леонід Ключово.

Оформление —
Владимир Кисельов.

Корректоры:

Тамара Баштанин,
Наталія Власек,
Людмила Морозова,
Людмила Насени,

Верстальщики:

Тетяна Балиук,
Алла Будникова,
Марія Солодюк,
Ольга Яценко

Літературні —

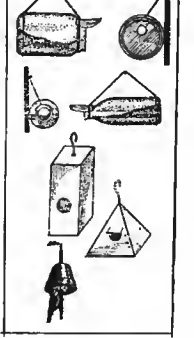
Тетяна Мухіна,
Ніталія Позняк.

Одесса Лавина комбінат
друку видавництва
«Радаська Україна»,

252047, Іннів-47,
роспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.

Тираж 166,150.
Передплатна ціна
за рік 19 крб. 80 коп.

am. 03150311

[illegible]

можуть зрівнятися з ними за цілющими властивостями. Пирогги з каліною, кваші, кисіль з її плодів та інші страви колись були майже щоденною їжею і наповнювали укрїнське помешкання ароматним здоровим духом. Каліновий чай з медом — це чудовий вітвіміний засіб, який дає загальнозміцнюючий

10 хвильни, вживають по дві склянки (із день) використовують у народній медицині при квішлі, простуді, задишці. Настояєм із суміші квітон, листів та ягід полощуть горло при ангіні. Сільським життєлям слід пам'ятати, що в разі отруєння чадним газом необхідно жувати ягоди калини.

КАЛИНА

Розмножують калину шляхом обсіювання її насіння гілками, які вкоренилися в ґрунті. І до осені вони використаються, дадуть підрослі. Крім цього, для одержання саджанців використовують метод зеленого живцювання. У червні, коли цвгторічки молоді паго-ни починають дерев'яніти, зрізати живці розміром 15—17 см. (два три міжвузля, нижній зріз над брунькою, верхній — під брунькою), верхні листки обрізати наполовину, в нижні — повністю. Живці посадити у ящик з піс-ком (з отворами у дні) на глибину 10—15 см. Через якийсь час після цього створити для пльовків захист, від соки. поливати

три-чотири рази на день, про-
вітрюйте і до осені мвтинете
посадновий мвтеріал.

Насіння можна висіяти в ґрунт у кінці жовтня, але воно зійде через два зими. перший рік сіянці ростуть дуже повільно. Щоб прискорити проростання насіння, треба добре промити його водою і провести передпосівну підготовку — сполучити втримати два три місяці у вологому піску при температурі 20—25°, в потім на один-два місяці перенести в похолодіння (температура 5—8°). Після цього проросле насіння висівають на розсадку квітня у вологий ґрунт.

[illegible]

Павло МОРОЗ,
кандидат біологічних
наук, завідувачий відді-
лом плодових рослин
ІРБС АН УРСР

Зелений двосвіт

КАЛИНА

[illegible]

сказаны, охрону. Настоятели в

14 лютого 1991 року, № 31